

ISSN: 2687-220X

NOVUS ORBIS

Journal of Politics and International Relations
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi

Araştırma Makaleleri
Research Articles

Güç Dengelerindeki Değişimin Uluslararası Sistem Üzerindeki Dönüştürücü Etkisi: ABD ve Çin Rekabeti Üzerine Bir Analiz

The Transforming Effect of Change in the Balance of Power on the International System: An Analysis on the US-China Competition

**Seda Gözde Tokath
&
Sinem Kocamaz**

India and Iran Relations under the Shadow of Global Politics: A Brief Historical Overview

Küresel Siyasetin Gölgesinde Hindistan ve İran İlişkileri: Kısa Tarihsel Bir Bakış

Mukhtar Ahmad Bhat

Temel İnsan İhtiyaçları Teorisi ve Şili'deki Mapuçe Çatışması

The Mapuche Conflict in Chile within the Framework of Basic Human Needs Theory

**Sedat Taşkiran
&
Sezai Özçelik**

Hindistan'da Hindutva Söylemi'nin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Emergence and Evolution of the Hindutva Discourse in India

Mehmet Erkan Kulhoğlu

Editörler Kurulu / Editorial Board

Baş Editör / Editor-in-Chief

- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Özgür Tüfekçi

Genel Koordinatör / General Coordinator

- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Alper Tolga Bulut

Yönetici Editörler / Managing Editors

- Arş. Gör. / Research Assist. Hülya Kınık
- Arş. Gör. / Research Assist. Göktuğ Kıprızlı
- Arş. Gör. / Research Assist. Fevzi Kırbaşoğlu

Kitap İnceleme Editörleri / Book Review Editors

- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Bülent Şener (*Türkçe Kitap / Books in Turkish*)
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Murat Ülgül (*İngilizce Kitap / Books in English*)

Alan Editörleri / Section Editors

- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Fatma Akkan Güngör
- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Yılmaz Bayram
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Ayça Eminoğlu
- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Vahit Güntay
- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Erol Kalkan
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. İsmail Köse

Uluslararası Danışma Kurulu / International Advisory Board

- Prof. Dr. Mohammad Arafat – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Shane Brennan – American University in Dubai, UAE
- Dr. Alessia Chiriatti – University for Foreigners of Perugia, Italy
- Prof. Dr. Murat Çemrek – Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Rahman Dağ – Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Federico Donelli – University of Genoa, Italy
- Prof. Dr. Süleyman Erkan – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Monique Sochaczewski Goldfeld – Escola de Comando e Estado-Maior do Exército, Brazil
- Dr. Ayla Göl – York St John University, UK
- Prof. Dr. Emre İşeri – Yaşar Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Gökhan Koçer – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Dr. SungYong Lee – University of Otago, New Zeland
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Ali Onur Özçelik – Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Alp Özerdem – George Mason University, USA
- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Kaan Renda – Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Paul Richardson – University of Birmingham, UK
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Didem Ekinci Sarier – Çankaya Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Hüsrev Tabak – Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Coşkun Topal – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye

Novus Orbis
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi
Journal of Politics and International Relations

ISSN: 2687-220X

Cilt 3 | Sayı 2 | 2021
Volume 3 | Number 2 | 2021

İçindekiler / Table of Contents

Araştırma Makaleleri / Research Articles

105

**Güç Dengelerindeki Değişimin Uluslararası Sistem Üzerindeki
Dönüştürücü Etkisi:
ABD ve Çin Rekabeti Üzerine Bir Analiz**

The Transforming Effect of Change in the Balance of Power on the International System:

An Analysis on the US-China Competition

Seda Gözde Tokath & Sinem Kocamaz

143

**India and Iran Relations under the Shadow of Global Politics:
A Brief Historical Overview**

*Küresel Siyasetin Gölgesinde Hindistan ve İran İlişkileri:
Kısa Tarihsel Bir Bakış*

Mukhtar Ahmad BHAT

165

Temel İnsan İhtiyaçları Teorisi ve Şili'deki Mapuçe Çatışması

The Mapuche Conflict in Chile within the Framework of Basic Human Needs Theory

Sedat Taşkiran & Sezai Özçelik

200

Hindistan'da Hindutva Söylemi'nin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Emergence and Evolution of the Hindutva Discourse in India

Mehmet Erkan KILLIOĞLU

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Temel İnsan İhtiyaçları Teorisi Ve Şili'deki Mapuçe Çatışması¹

Sedat TAŞKIRAN*
Sezai ÖZÇELİK**

Makalenin Geliş Tarihi // Received: 07.09.2021
Düzeltilme Tarihi // Revised: 25.10.2021
Yayına Kabul Tarihi // Accepted: 28.10.2021

Öz

Mapuçeler, tarihi geçmişi M.Ö.'ye dayanan yerli topluluktur. Şili sınırları içinde yaşamaktadırlar. İnka İmparatorluğu ve İspanyolların işgaline uğramış ve direnmişlerdir. Mapuçeler, nihai bağımsızlığını 12 Şubat 1818 tarihinde elde ederek bu tarihten itibaren ulusal birliğini sağlamaya çalışan Şili Devleti sınırları içinde yaşamaya başladıktan sonra bazen çatışma ve şiddet içeren inişli ve çıkışlı dönemler geçirmişlerdir. Bağımsızlık sonrası başlayan ve günümüze kadar uzanan bu ilişki ve buna bağlı ortaya çıkan çatışma durumu, John Burton'un, temel insan ihtiyaçlarının karşılanmamasının veya engellenmesinin çatışmalara neden olduğunu savunan Temel İnsan İhtiyaçları Teorisi (TIİT) çerçevesinde kronolojik düzen içerisinde ele alınmıştır. Bu bağlamda, bu çalışma ile uluslararası literatürde önemli yere sahip Latin Amerika yerli halk hareketleri ve çatışma çözümü alanında bilimsel çalışma olarak ortaya çıkmıştır. Latin Amerika'ya yönelik çatışma analizi ve çözümü alanındaki yetersiz durumu, Türkçe alan yazınına akademik çalışmayla katkıda bulunmaktadır. Ayrıca nitel araştırma yöntemine başvurulmuş bu çalışma kapsamında literatür taraması sonucu elde edilen tarihi veriler analiz edilmiştir.

* Uzman, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Latin Amerika Çalışmaları Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-3644-4968, Sorumlu Yazar, se_tas@yahoo.com

** Prof. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, ORCID: 0000-0003-0845-8465, sezaiozcelik@gmail.com / sozcelik@karatekin.edu.tr

Şili Devleti ile Mapuçe toplumu arasındaki ilişkilerin politik, ekonomik ve sosyolojik açıdan incelenmesi ve TİİT çerçevesinde değerlendirilmesi suretiyle elde edilen bulgular ışığında Mapuçe toplumu ile Şili Devleti'nin temel ihtiyaçları belirlenmiştir. Sonuç olarak, bu araştırma ile yeterince karşılanmayan temel ihtiyaçların çatışmalara neden olduğu görülmüş ve buna bağlı olarak Şili'de şiddetli çatışma potansiyeli olan konuda çatışmaların çıkmadan nlenebilmesine olanak sağlayabilecek öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Şili, Mapuçe, atışma Analizi, atışma özümü, Temel İnsan İhtiyaçları Teorisi

The Mapuche Conflict in Chile within the Framework of Basic Human Needs Theory

Abstract

The Mapuche are an indigenous community with a history dating back to B.C. They have lived within the borders of Chile. They were invaded by the Inca Empire and the Spaniards and resisted them. After the State of Chile gained its final independence on February 12, 1818, the Mapuches have started to live within the borders of the State of Chile that tried to maintain its national unity from this date on. The Chilean State have gone through periods of ups and downs that sometimes include conflict and violence. This relationship between the State of Chile and the Mapuches have started after independence and extended to the present time that results in a conflict situation. This study aims to analyze and discuss in chronological order within the framework of John Burton's Basic Human Needs (BHNs) Theory argues that not satisfying the basic human needs, especially identity and security, causes conflicts. In this context, this study has emerged as a scientific study in the field of Latin American indigenous people's movements and conflict resolution that has an important place in the international literature. Due to the lack of and inadequacy in the field of conflict analysis and resolution about Latin America studies in Turkey, this academic study hopes to contribute to the Turkish literature. In addition, this study is applied to the qualitative research method with the literature review by analyzing the scope of obtained historical data. The basic needs of the Mapuche society and the Chilean State were determined in the light of the findings obtained by examining the relations between the Chilean State and the Mapuche society from a political, economic and sociological point of view and evaluating them within the framework of the BHNs Theory. As a result, it has been seen that basic needs that are not adequately met and satisfied are the deep-rooted and protracted nature of the conflicts. In this research, it is suggested that conflicts may be prevented before they break out in violent conflict in Chile by addressing the basic human needs issues, especially identity and security.

Keywords: Chile, Mapuche, Conflict Analysis, Conflict Resolution, Basic Human Needs Theory

Giriş

Çatışma türleri arasında yer alan devlet içi çatışmalar son yıllarda uluslararası düzen ve istikrarı bozan ana konularından biri haline gelmiştir. Nitekim son dönemlerde en şiddetli çatışmalar devletlerarası değil, devlet-içi çatışmalar yani hükümet ve silahlı kuvvetleri ile devlet sınırları içindeki muhalif gruplar arasında meydana gelmektedir. Bu çerçevede son yirmi yılda dünyayı sarsan silahlı çatışmaların büyük çoğunluğu devletlerin içinde gerçekleşmiştir (De Varennes, 2003). Dolayısıyla uluslararası istikrarın sağlanması adına devlet içi çatışmaların ele alınması önümüzdeki yıllarda da önemini korumaya devam edecektir.

Özellikle son otuz yılda yoğunlaşan ve dünya geneline yayılmış olan etnik, dini, dilsel ve bölgesel kimlik ve gruplara dayalı birçok devlet içi çatışma ortaya çıkmıştır. Bu çatışmalar arasında yer alan etnik kökenli çatışmalar birçok çalışmanın inceleme konusunu teşkil etmiş, etnik çatışmaların nedenleri ve çözüm dinamikleri üzerinde çalışmalar yapılmıştır. Etnik çatışmalar, genel olarak belirli tarihsel dönemde yaşanan sıkıntılar ve anlaşmazlıklardır. Bu tür çatışmalarda, sahip olduğu koşulları haksız ve yetersiz olarak algılayan bir etnik grup, sistem tarafından kimlikleri nedeniyle haksızlığa uğratıldığı fikrine kapılma eğiliminde olmaktadır (zelik, 2019). Buna bağlı olarak aynı grup, söz konusu haksızlık durumunun gerçek veya algı meselesi olup olmamasına bağlı olmadan, kimi zaman dostça da olmayan değişik araçlarla siyasi bir değişim veya dönüşümün peşine düşmektedir. Bu değişim kapsamında taleplerin kapsamı demokrasiye erişmekten kültürel hakların tanınmasına, özerklik talebinden ayrılma talebine kadar uzanabilmektedir. Temel hak ve özgürlükler bağlamında ihtiyaçlarının kısıtlanması, çoğunluk tarafından dışlanma gibi problemler karşısında mağduriyet yaşıyan etnik grubun itirazları sonucunda çatışmalar ortaya çıkmaktadır. Bu tür çatışmalardan biri Şili'de yer almaktadır. Şili Devleti ile ülkede önemli bir yere sahip Mapuçe etnik toplumu arasındaki çatışma konusu Şili Devleti'nin bağımsızlığından itibaren inişler ve ıkışları olan karmaşık bir mesele haline gelmiştir. Mapuçeler kimliklerini muhafaza etmek ve toprak ve su kaynakları gibi doğal kaynaklara erişim için gösterdikleri

mücadeleden dolayı dünya genelinde tarihçilerin ve insan hakları aktivistlerinin dikkatini çekmeyi başarmıştır (Tvedt ve Jakobsson, 2006). Bu çalışma kapsamında Şili Devleti ile ülkede önemli bir yere sahip Mapuçe etnik toplumu arasındaki ilişkiler ve çatışma durumu ele alınmıştır.

Her çatışmanın kendine özgü özellikleri ve nitelikleri bulunması çatışmaların kendi bütünlüğü ve bağlamı içinde ele alınmasını gerektirmektedir. Böylece taraflar arasındaki uyuşmazlıkları anlamak ve çözüm önerileri geliştirmek kolaylaşmış olacaktır. Dolayısıyla bu çalışmanın odak noktasında, Şili Devleti ve Mapuçe toplumu arasında zaman zaman şiddetli çatışmalara varan ilişkilerin, politik, ekonomik ve sosyolojik açıdan ve John Burton'un, Temel İnsan İhtiyaçları Teorisi (TİİT) çerçevesinde kronolojik düzen içerisinde incelenmesi yer almıştır. Bu bağlamda, çalışmamızda Şili'deki Mapuçe çatışmasının temel nedeninin yeterince karşılanmayan temel ihtiyaçlar kaynaklı olduğu hipotezi çerçevesinde Şili ile Mapuçe toplumu ilişkilerinin tarihi süreci ele alınarak yaşanan çatışmanın nedenleri ve bunların hangi ihtiyaçların eksikliği nedeniyle ortaya çıktığı sorusuna cevap aranmaya çalışılmaktadır.

1) Temel İnsan İhtiyaçları Teorisi (TİİT)

Barış çalışmaları alanında uyuşmazlıkların kaynağını anlamaya yönelik çeşitli teoriler ortaya atılmıştır. Bunlar arasında ihtiyaçların tatmin edilmemesinin çatışmalara neden olduğunu savunan John Burton'un TİİT öne çıkmıştır. Çatışmaları bireysel düzeyde analiz edilmesine olanak sağlayan ve çatışma çözümüne yönelik oldukça basit ve sade bir yöntem sunan bu teoriye göre özetle, çatışmalar ihtiyaçların tatmin edilmesi durumunda çözülebilmektedir (Özçelik, 2020a; 2018a; 2018b).

TİİT, 1970'lerde ve 1980'lerde genel bir insan davranışı teorisi olarak geliştirilmiştir. Bu teori genel olarak, istikrarlı bir toplum düzeni adına insanların temel ihtiyaçlarının karşılanması gerektiği hipotezine dayanmaktadır (Burton, 1991). TİİT, Abraham Maslow'un insan ihtiyaçları teorisi ve Paul Sites'in sekiz temel ihtiyacı çalışmalarından yola çıkarak John Burton tarafından geliştirilmiştir. Çatışma analizi ve çözümü disiplinin önemli teorilerinden birisi olan bu teorinin iki önemli bilim insanı John Burton ve Johan Galtung'dur (Özçelik, 2020b; 2020c; 2015). Burton'a (1997, p. 32) göre

çatışmalar “uzlaşılamayan veya baskılanamayan temel insani ihtiyaçların yarattığı huzursuzluktan” kaynaklanmaktadır. Benzer şekilde Galtung (2004, pp. viii – ix) da, “çatışmaların kazanılacak ya da kaybedilecek bir oyun değil, çoğu zaman hayatta kalma, refah, özgürlük ve kimlik için-tüm temel insani ihtiyaçlar için mücadele” olduğu konusu üzerinde durmuştur.

İnsan ihtiyaçlarının karşılanmamasının çatışmaların en temel nedenlerinden biri olduğunu iddia etmesi Burton'un söz konusu teoriye getirdiği yeniliklerden biridir. Burton ayrıca, kimlik ve güvenlik ihtiyacının çatışmalara ve çözümlerine olan etkisini irdelemiştir. TİİT'e göre ihtiyaçlar insan varlığının bir parçası olup bu ihtiyaçlar her insan tarafından gerektiğinde canı pahasına tatmin edilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca, fiziksel ve fizyolojik ihtiyaçların öncelikli olduğu Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinden farklı olarak TİİT'de çatışma durumlarında kimlik, güvenlik, tanınma, gelişim gibi ihtiyaçlar daha önemli görülmektedir (Özçelik, 2016; 2019).

Burton (1979), hükümdar veya iktidardaki diğer otoritelerin yönettikleri haklar üzerinde kontrol kurmayı amaçladıklarını savunmaktadır. Ancak, söz konusu kontrol, bireylerin ontolojik ihtiyaçlarını reddetmek anlamına geldiği için modern demokrasilerde bu otoritelerin meşruiyetleri sarsılmaktadır. İhtiyaçları artık karşılanamadığından bazı gruplar ve kişiler, iktidarda bulunanlardan duydukları memnuniyetsizliği, şiddet içeren veya toplum kurallarına uymayan yollarla ifade etmektedir. Buna karşılık bu ifade biçimi sapkınlık etiketlenmesine yol açmaktadır. Dolayısıyla normalden sapsmış gibi görünen bireyler, çoğunlukla ihtiyaçları karşılanmadığı için bu eksiklikleri gidermeye çalışan kişilerdir (Öğretir-Özçelik, 2017a; 2017b; Burton, 1979).

İhtiyaçlar her zaman mevcuttur, gıdanın insanlar için önemi gibi bireysel ihtiyaçlar da uyumlu sosyal ilişkilerin temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle toplumun işleyen ve işbirlikçi bir üyesi olan bireylerin ihtiyaçları sağlanmalıdır (Burton, 1996). TİİT'e göre birçok çatışma temel ihtiyaçların karşılanmaması ve engellenmesi nedeniyle ortaya çıkmakta ve bu durum çatışmaların analizi ve çözümlenmesi sırasında temel ihtiyaçların anlaşılmasını önemli kılmaktadır (Özçelik, 2005; 2006; 2014). Nitekim buna göre çatışmalar temel nedenler ortadan kaldırıldığında yani temel ihtiyaçların tatmin edilmesi durumunda çözülebilecektir. Dolayısıyla tarafların ihtiyaçlarının tespit edilmesi önem arz etmektedir. Söz konusu

ihtiyaçların belirlenmesine yönelik olarak sonraki bölüm çatışma analizine ayrılmıştır.

2) Mapuçe Çatışmasının Analizi

a) Çatışmanın Tarafları

Şili, And Dağları ve Pasifik Okyanusu arasında yaklaşık 4300 km uzunluğunda ve ortalama 177 km genişliğinde olup Güney Amerika ülkeleri arasında toprak büyüklüğü açısından 6. sırada yer almaktadır. Amerika kıtasının güneybatı kıyısında yer alan Şili, batıda ve güneyde Pasifik Okyanusu, doğuda Arjantin, kuzeydoğuda Bolivya ve kuzeyde Peru ile komşudur. Coğrafi konumu nedeniyle çok çeşitli toprak ve iklime sahiptir (Buckman, 2013). Ulusal İstatistik Enstitüsü'nün 2019 yılı verilerine göre güncel nüfusu yaklaşık 19.1 milyondur (INE, 2019).

Ülke, 1540 yılında İspanyol 'Fatih' Pedro de Valdivia tarafından İspanyol mülkü haline getirilmiştir. Bu tarihten itibaren yeni İspanyol yerleşimcileri ilk dönemlerini çoğunlukla, aynı zamanda bu çalışmanın diğer tarafı olan, Mapuçelerle (**Araukanian**) mücadele ederek geçirmiştir. 17. ve 18. yüzyıl taraflar arasında şiddetin nispeten azaldığı ve sınırlar arası ticaretin geliştiği bir dönem olmuştur. 18. yüzyıl sonu itibariyle ülkede sosyal sınıflar arası gerginlikler ortaya çıkmaya başlamıştır. 1814 yılında Napolyon'un İspanya'yı devirme denemesini fırsat bilen Şililer, İspanyol monarşisini topraklarından atmaya karar vererek bağımsızlık savaşı başlatmıştır (Osborne, 2002). Yapılan savaşlar neticesinde Şili Devleti, General Bernardo O'Higgins öncülüğünde 12 Şubat 1818 tarihinde bağımsızlığını nihai olarak ilan etmiştir (Lynch, 2009).

Diğer taraftan Mapuçeler genel olarak Neuquen, Buenos Aires, Rion Negro ve Santa Cruz şehirlerinde yoğunlaşmıştır. Yeni bin yılın başlangıcında yapılan bir nüfus sayımına göre Mapuçelerin %44'ünden biraz fazlası Şili'nin başkenti Santiago'da bulunmaktadır (Crow, 2013). Şili genelinde ise çoğu başkent Santiago'da olmak üzere, özellikle **Araucanía**, **Los Ríos**, **Los Lagos** ve **Bío-Bío** Bölgeleri olmak üzere Güney Şili'de yaşamaktadır (Henríquez, 2018). 2017 yılında yapılan nüfus sayımında kendini Mapuçe olarak tanımlayan nüfus sayısı 1,745,147 olarak gösterilmiştir. Buna göre de Mapuçeler toplam nüfusun %10,2'sine gelen nüfuslarıyla ülkede bulunan dokuz yerli halktan (**Aymara**, **Atacameña**, **Colla**, **Quechua**, **Rapa-Nui**, **Mapuche**, **Yámana**, **Kawashkar** ve

Diaguıta) en fazla nüfusa sahip olan grubu oluşturmaktadır (INE Raporu, 2018).

Harıta 1: şili ve Arjantin'deki Mapuçeler.

Mapuçeler yüzyıllardır bugünkü şili'nin ve Arjantin'in güneyinde yer alan bölgede yaşamıştır (Harıta 1. (Fielding, 2018)). Mapuçe kelime olarak Mapuçe ana dili olan Mapuzungun'da "toprağın halkı" anlamına gelmektedir (Carter, 2010). Mapuçeler kültürlerine, dinlerine, dillerine ve sosyal organizasyonlarına bağlı çok güçlü kimliğe sahip olmuştur (Morton, 2004). Dillerinin toprak ve doğa tarafından geliştirildiğine inanmıştır. Buna göre ataları rzgr, yağmur, ağaçlar, nehirler ve hayvanlar gibi doğa unsurları tarafından meydana gelen sesleri dinleyerek Mapudungun dilini oluşturmuştur. Ancak İşpanyolca'nın etkisiyle bu dil tükenmektedir (Crow, 2013).

Mapuçeler şili'nin en yoksul gruplarından biridir. Araukania bölgesinin ekonomik ve sosyal durumu kötü durumda olup söz konusu bölge şili İnsani Gelişim İndeksi'ne göre en alt sırada yer almaktadır (Human Rights Watch, 2004). Bunun dışında Mapuçeler şili'de kendine ait siyasi hareketi oluşturmuş tek yerli grubudur. Mapuçelerin çoğu şehirlerde yaşamakta ve Mapuçe diline ait çok az bilgiye sahip olsa da

kimliklerine sahip çıkmaya devam emektedir (Haughney, 2006).

b) Çatışmanın Tarihsel Arka Planı

İspanyol birlikler İnka İmparatorluğu'nun güney bölgesini ele geçirdikten sonra 1541 yılında Santiago'yu kurmuştur (Hillman, 2005). Ancak bunun öncesinde ilk İspanyol grubunun Mapuçelerin yaşadığı bölgeye ulaşması 1536 yılında gerçekleşmiştir (Crow, 2013). Bu dönemlerde Mapuçe toplumunun yaklaşık 1,5 milyon nüfusa sahip olduğu düşünülmektedir. İspanyolların kendi siyasi ve askeri gücünü genişletmek istemesinin yanında bu bölgeye ilgi duymasının nedeni buraların verimli ve ekilebilir topraklara sahip olmasıdır (Azócar et al., 2005). Nitekim İspanyollar geldiklerinde Mapuçeler özellikle **Bio-Bio** ve **Toltèn** nehirleri arasında yoğun ve organize şekilde tarım toplumu olarak yaşamaktadır (Bengoa, 2008).

İki taraf arasında uzun yıllar devam edecek mücadeleler yaşanmıştır. Mapuçeler İspanyol rejimine karşı doksan yılı aşan süre içinde başarılı şekilde karşılık vermiştir (Langer ve Muños, 2003). Mapuçelere üstün gelemeyeceklerini ve topraklarını işgal edemeyeceklerini anlayan İspanyollar Mapuçelerle antlaşma yapmaya karar vermiştir (Richards, 2010). Silahlı saldırılar yerini asimilasyon sürecine bırakmış, Hıristiyanlaştırmayı kolaylaştırmak için şehirler inşa edilmiş, müzakereler için ve ihtiyaten sınırlar oluşturulmuş ve özellikle barışçıl arabuluculuğa olanak sağlayan parlamentolar ortaya çıkmıştır (Correa ve Mella, 2010).

İspanyollar Mapuçelerin egemenliğini 1641 yılında imzaladıkları **Quilín** Antlaşmasıyla kabul etmiştir. İspanyollar ile yerli halklar arasında imzalanan tüm antlaşmalar arasında sadece **Quilín** Antlaşması, İspanya'nın "egemen milletlerle" imzalanan antlaşmalar özeti içerisinde yer almıştır (Ramay, 2009). Böylece Amerika'nın herhangi bir bölümünde örneği olmayan şekilde, Mapuçe yerli grubunun egemenlik ve bağımsızlıkları İspanyollar tarafından resmen kabul edilmiştir (Richards, 2010). Mapuçeler **Araukania** üzerindeki hâkimiyetlerini İspanyol varlığının sonuna hatta Şili bağımsızlığının onlarca yıl sonrasına kadar tartışmasız şekilde devam ettirmiştir (Correa ve Mella, 2010). Üstelik Simon Bolivar, Latin Amerika'da başlayan bağımsızlık mücadelelerinde Mapuçelerin İspanyollara karşı elde ettiği başarıları ve kahramanlıklarını örnek göstererek diğer **kreoller** cesaretlendirmeye çalışmıştır. Diğer taraftan, Mapuçe toplumu yeni kurulan Şili'yi İspanyollardan daha korkunç düşman olarak görmüştür (Ramay, 2009).

Şili, 12 Şubat 1818 tarihinde bağımsızlığını kalıcı olarak sağlamıştır (Lynch, 2009). Şilili vatanseverler, bağımsızlık mücadelesinde, İspanyollara başarılı şekilde karşı gelmiş olan Mapuçelerin de desteğini almak istemiştir. Ancak Mapuçeler geleceği belli olmayan hareket yerine İspanyollarla olan mevcut antlaşmalarına sadık kalmayı tercih etmiştir (Richards, 2010). Dolayısıyla, Şili'de bağımsızlık sonrası cumhuriyet döneminde iki taraf arasındaki ilişkiler gergin şekilde başlamıştır. Ayrıca, ileriki dönemde Şili Devleti'yle Mapuçeler birçok kez karşı karşıya gelecektir (Langer ve Muños, 2003).

Ülkedeki birliğin tesis edilmesi bağımsızlık sonrası Şili'nin ana gündeminden biri olmuştur. 1830'lar ve 1860'lar arasında görev almış tüm başkanlar güçlü ve merkezi bir hükümet kurmak için çalışmıştır. Bu yolda atılan önemli adımlardan biri 1833 Anayasası² olmuştur. 1925 yılına kadar yürürlükte kalacak olan bu anayasada ülke toprakları olarak Atacama ölü'nden Cabo Hornos'a kadar olan yani o zamanki özerk topraklara sahip Mapuçe bölgelerinin tamamını da içine almış alan belirlenmiştir (Ramay, 2009).

Yine bu dönemlerde Güney Şili'ye yeni yerleşimci akımı başlamış, yeni yerleşimcilerin çoğu Araukania'ya yerleşmiştir. 19. yüzyıl ortalarında Şilililer ile Mapuçeler arasında Mapuçe arazilerinin çok düşük fiyatlardan satıldığı sahte nitelikte birçok sözleşme imzalanmıştır (Aylwin, 2002). Arazilerle ilgili sorunlar dışında, ülkenin ekonomik ihtiyaçlarının karşılanabilmesi adına Mapuçe bölgesinin kuzeyinde yer alan kömür rezervlerinin kullanılmaya başlanması, yerli halkın daha güneye doğru sürülmesine neden olmuştur (Langer ve Muños, 2003). Gelişigüzel yerleşimlerin yarattığı problemler 1860'larda yetkililerin Mapuçelerin yoğun olarak yaşadığı güney bölgesini işgal etmesi ve bu alanlarda daha kontrollü yerleşim modeli başlatmaya karar vermesiyle son bulacaktır (Bengoa, 2008).

Mapuçelerin bu dönemde yüzleştii bir diğer problem ülkedeki Mapuçe algısı olmuştur. 19. yüzyılda ülkede yerliler hakkında yazılan yayınlarda Mapuçeler, ulusun ihtiyaç duyduğu uygarlığı engelleyen barbarlar olarak lanse edilmiştir. Zaman geçtikçe bu bakış açısı Mapuçelere karşı şiddetli savaşı destekleyen siyasi argümanlarda daha görünür olmaya başlayacaktır. Nitekim aynı bakış açısı 1859 yılında ülkenin o zamanki en büyük ulusal ve uluslararası dağıtım ağına sahip gazetesi **El Mercurio**'da yayınlanan makalelerde zirve yapmıştır (Ramay, 2009).

Şili'de ulusal birliğin tesis edilmesi gerekliliği ülkede tartışılan önemli konulardan biri olmaya başlamıştır. Şilili entelektüel seçkinler ve hükümet liderleri, uygulamada Mapuçelerin sahip olduğu özerk durumun ülkenin ekonomik,

politik ve sosyal konsolidasyonunun önünde duran gerçek tehdit olduğuna inanmıştır. Bunun hükümetler üzerinde oluşturduğu baskı neticesinde 1861 yılından 1883 yılına kadar devam eden ve “Pasifikasyon” olarak adlandırılan sınırların askerileştirilmesini içeren plan devreye girmiştir (Ramay, 2009). Her ne kadar bahse konu planın merkezinde sınırların askerileştirilmesinden bahsediliyor olsa da asıl olacak olan Araukania bölgesinin işgal edilecek olmasıdır.

Araukania'nın işgali sonrasında Şili Devleti'nin gündeminde Mapuçelerin ülkeye entegre edilmesi de yer almıştır. Bu amaçla Şili Devleti, bölgeyi “Şilileştirme” olarak bilinen süreci başlatmıştır (Postero, Risør ve Prieto, 2018). Ayrıca, 1883 yılında, Mapuçelere devlet tarafından **redüksiyonlar** (*reducciones*) adında özel arazi tahsisi yapılmıştır. Bu açıdan diğer yerli gruplardan farklı olarak kendilerine özel alan ayrılan tek yerli grubu Mapuçeler olmuştur (Haughney, 2006). Aynı bölgedeki redüksiyonlar dışında geriye kalan araziler ise çorak arazi olarak kabul edilerek açık artırmaya konulmuş ve her biri 500 hektarlık parseller şeklinde satılmaya başlanmıştır (Aylwin, 2002). Şili Devleti 1884 ile 1919 yılları arasında yaklaşık 475,000 hektarlık araziye tekabül eden ve yaklaşık 78,000 kişinin istifade ettiği 3,078 adet İmtiyaz Tapusu (*Titulos de Merced*) teslim etmiştir. Yeniden yerleştirme süreci sonunda Mapuçelerin neredeyse üçte birine denk olan yaklaşık 40,000 Mapuçe bir yere yerleştirilmeyerek belirsizliğe ve yoksulluğa terk edilmiştir (Bengoa, 2008). Arazileri üzerindeki hâkimiyetlerini oldukça kaybeden Mapuçelerin temel endişe kaynağını bu defa Şili toplumuyla bütünleşme prosedürleri oluşturmuştur. Bütünleşme sürecinin temel araçlarını eğitim, modernizasyon ve İspanyol dilinin öğretilmesi başlıkları oluşturmuştur (Langer ve Muños, 2003).

19. yüzyıl sonlarından itibaren redüksiyonlara sıkışan Mapuçelerin durumlarında 20. yüzyılın başlamasıyla beraber iyiye giden değişim yaşanmamış, aksine bu yeni yüzyılın başlarında göreve gelen hükümetler bazı redüksiyonları da bölerek bunları yerli olmayan alıcılara dağıtmaya başlamıştır. Sonuç itibariyle Mapuçeler ilk sahip oldukları arazilerinin yaklaşık %5'inde yaşamaya devam etmiştir (Carruthers ve Rodriguez, 2009). Toprak kayıplarının Mapuçeler üzerinde ekonomik anlamda etkileri de kaçınılmaz olmuştur. Yeniden yerleştirme sürecinde yaşam alanları önemli miktarda azalmış Mapuçeler açlık ve sefaletle mahkûm edilmiştir (Correa ve Mella, 2010). Bu durum yoksulluğun ve göçün artmasına ve aynı zamanda Mapuçelerin kendi arasındaki bağılılığın azalmasına neden olmuştur (Langer ve Muños, 2003).

20. yüzyıl ortalarından itibaren Şili ekonomisinin zayıflamasıyla birlikte Jorge Alessandri (1958-1964) yönetimi, sosyal ve ekonomik programlara yönelik fonları azaltmıştır. Dolayısıyla daha önce tek çatı altında toplanmış Mapuçe hareketleri farklı siyasi partilere geçmek üzere ayrılmaya başlamıştır. Sol partiler Mapuçe toplumunun ellerinden alınmış toprakların geri kazanılmasına yönelik talepleri desteklemiştir. 1953 yılında solcu Mapuçe örgütleri ulusal kongre düzenleyerek Şili Ulusal Yerli Birliği (***Asociación Nacional Indígena de Chile***) isimli Komünist Parti'ye bağlı birlik kurulmuştur. Bu organizasyon tüm Mapuçe toplumunu her türlü ayrımcılığa karşı, gelenek dil ve sanatlarını korumak, topraklarını geri kazanmak, sosyal ekonomik ve siyasi durumlarını düzeltmek için birlik olmaya çağırmıştır (Haughney, 2006).

20. yüzyılın başlarından 1973 yılında gerçekleşecek askeri darbeye kadar geçen süre içerisinde Şili'de, sağcı, solcu ve merkez partiler ***yerlilerin mülkiyet*** durumuna genel ekonomi politikaları çerçevesinde farklı açılardan yaklaşmıştır. Diğer taraftan aynı dönemde (1930-1973) Mapuçe örgütlerinin amacı ise başta büyük toprak sahipleri olmak üzere sahip oldukları redüksiyonları parçalara ayırmak isteyenlere karşı topraklarını savunmak ve bu toprakların yerli olmayan alıcılara satışının engellenmesi olmuştur (Haughney, 2006).

1970 yılında seçilen Başkan Allende göreve geldikten sonra hızlı şekilde refahı yeniden dağıtmak ve ekonomideki devlet kontrolünü artırmak amacıyla tarım, bankacılık, madencilik ve sanayi alanında bir dizi kapsamlı reform başlatmıştır. Reformların hayata geçmesiyle Mapuçeler dâhil tüm düşük gelire sahip sosyal sınıf bu yeni yönetimin kendilerine olan yaklaşımdan memnun olmuştur (Osborne, 2002). Allende, tüm yerli grupların temel ihtiyaçlarını dikkate alarak 17,729 Sayılı Yerli Kanunu'nun hazırlanmasına imkân tanımıştır. Bu yasa Mapuçe toplumuna önemli kazanımlar sağlamıştır. Genel olarak, kırsal reformların gerçekleştiği 1962-1973 döneminde, Mapuçeler kayda değer fayda görmüş ve daha önce kaybettikleri önemli miktardaki toprağı geri kazanmıştır (Richards, 2010).

Salvador Allende döneminde gerçekleştirilen toprak reformları kapsamında 70.000 hektar büyüklüğünde arazinin Mapuçelere iadesi sağlanmıştır. Ayrıca, Başkan Ibáñez döneminde (1952-1958) teşkil edilmiş Yerli Halklar Müdürlüğü (***Dirección de Asuntos Indígenas***), 17,729 No'lu Kanunla, icra yönü daha kuvvetli olan Yerli Kalkınma Enstitüsü'ne (***Instituto de Desarrollo Indígena***) dönüştürülmüştür. Aynı yasayla Mapuçe toplumu liderlerinin idari yönetimde aktif katılımları da artırılmıştır (Langer ve Muños, 2003). Pinochet

hükümetinin askeri darbeye yönetime gelmesiyle, Mapuçeler için durum ciddi şekilde değişecektir.

General Pinochet, 23 Ağustos 1973'te Genel Kurmay Başkanlığı görevine başlamış ve aynı yılın 11 Eylül sabahında başkanlık sarayını kuşatarak askeri darbeyi gerçekleştirmiştir. Bu olayla başlayan askeri rejim dönemi aynı zamanda Şili'de gerçekleşmekte olan soysal devrimin sonunu getirmiştir (Osborne, 2002). Darbe sonrasında birçok Mapuçe idam edilmiş ve sonrasında Pinochet rejimine veya karşı reformlarına muhalefet eden Mapuçelere yönelik işkence ve ortadan kaldırmalar sıklıkla uygulanmıştır (Richards, 2010).

1974 tarihli İlkeler Deklarasyonu (***Declaración de Principios***) adlı dokümanda Şili'yi tek ve büyük ulus haline getirmek temel hedef olarak belirlenmiştir. Bu yaklaşım tarzı bu dönemde yeni anayasa ve yasaların oluşturulmasında da esas alınmıştır. Bu kapsamda 1978 yılında, neoliberal sistemi sivil rejim altında da koruyacak yeni anayasa süreci, General Augusto Pinochet tarafından başlatılmıştır. Bu yeni soysal düzen için oluşturulan rehber ilkeler “yedi yenileşme” (***seven modernizations***) olarak da bilinmektedir. Böylelikle ülke genelinde eğitimden adaletle kadar birçok alanda değişime gidilmiştir (Haughney, 2006).

Darbe rejimi ülkede uzun yıllar sonucu gelişen sosyal ve ekonomik düzeni yok ederek ülkede neoliberal uygulamaları hayata geçirme yolunu seçmiştir (Haughney, 2006). Ekonomik yapılandırma sürecinde, Pinochet hükümeti Güney Şili'de ağaç endüstrisine öncelik vermiş, bunun sonucunda kereste endüstrisi güçlü bölgesel aktör olarak ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, 1974'te oluşturulan 701 Sayılı Yasayla özelleştirme yoluyla edinilen eski Mapuçe arazileri üzerinde şirketlere ekim alanları kurma konusunda sübvansiyonlar sağlanmıştır (Carruthers ve Rodriguez, 2009). Devlet sübvansiyonları sayesinde yerlilere ait orman arazileri üzerindeki mevcut ağaçların yerine önemli miktarda çam ve okalıptüs ağaç dikilmesine neden olmuştur (Haughney, 2006). Ekonomik ihtiyaçların öne sürülerek uzun yıllar doğayla iç içe yaşayan ve doğaya kutsiyet atfeden toplumun yaşam alanlarına yapılan bu tarz müdahalenin önemli etkileri ve sonuçları olacağı açıktır.

Askeri rejim Mapuçelere özel arazi verilmesinin, ulusal bütünlüğe, ekonomik gelişmeye ve dolayısıyla ulusal güvenliğe aykırı olduğu gerekçesiyle karşı çıkmıştır. Bunun sonucunda koruma altındaki Mapuçe redüksiyonlarının bölünmesine olanak sağlayan 2,568 Sayılı Kararname 1978 yılında ortaya konmuştur (Haughney, 2006). 2,568 Sayılı Kararnameyle birlikte büyük umutlarla oluşturulan 17,729 No'lu Yerli Yasası iptal edilmiş, şirketlerin Mapuçe arazilerinde kurulmasının önü

açılmış ve araziler üzerinden bireysel tapu çıkartılmasına imkân sağlanmıştır. 17,729 Sayılı Kanunda yer alan eğitim, profesyonel kurslar, zanaat merkezlerinin kurulması, “yerlilere ait araziler” olarak sınıflanmış bölgelerin korunması gibi unsurlar 2,568 Sayılı Kanunda yer bulmamıştır (Langer ve Muños, 2003).

Mapuçeler 1962-1973 döneminde kazanmış oldukları toprağın sadece %16'sını ellerinde tutabilmiştir (Richards, 2010). 1986 yılı itibariyle tüm redüksiyonların yaklaşık %60'ına tekabül eden 1,739 adet redüksiyon bölünmüştür. Redüksiyonların azalması, özellikle ortak mera kullanım alanı, orman alanı ve bazı tören ve merasim alanların bireyselleşmesine yol açmış, Mapuçe topluluklarının kültürel etkinliklerini devam ettirmeleri önünde önemli tehdit oluşturmuştur (Haughney, 2006).

Terörle Mücadele Kanunu (TMK), Pinochet döneminde oluşturulan ve sonraki dönemlerde adından sıklıkla bahsedilecek önemli yasalardan biri olmuştur. TMK 1984 yılında ve 18,314 kanun numarasıyla terör eylemlerini tanımlamak ve bunlara ait cezalarının belirlenmesi için oluşturulmuştur (TMK, 1984). Bu yasa zamanla askeri rejime karşı şiddet içermeyen muhaliflere karşı kullanılmaya başlanmıştır (Human Rights Watch, 2004).

Pinochet'in 1988'li halkoylaması muhalif seçmenlerinin önünü açtığına, Mapuçe liderleri de toprak adaleti ve siyasi tanınma adına harekete geçmiştir (Carruthers ve Rodriguez, 2009). Bu bağlamda, 1989 yılında yapılan başkanlık seçimleri öncesinde bazı Mapuçe örgütleri başkan adayı Patricio Aylwin'e taleplerini iletmıştır. Bunun üzerine, **Konsertasyon**'un³ başkan adayı olan Patricio Aylwin, **Konsertasyon** hükümeti adına yerli halk örgütleri ile **Nueva Imperial (el Acuerdo de Nueva Imperial)** sözleşmesi yapmıştır. Aylwin, 1989 yılında imzalanan **Nueva Imperial** sözleşmesiyle Şili yerli halklarının, siyasi sosyal, ekonomik ve kültürel haklarının tanınmasını desteklediğini ilan etmiştir (Haughney, 2006). **Nueva Imperial** ile gelecek hükümet birtakım taahhütlerde bulunmuştur. Bunlardan öne çıkanlar: yerli halkların ve bunlara ait ekonomik, sosyal ve kültürel temel hakların anayasal tanınması; yerli halklar için, bünyesinde yerli halkların aktif olarak katılım sağlayacağı, devlet kalkınma ajansı kurulması; yerli halklar için oluşturulan programları uygulamaya başlayacak ve dört yıl içinde Yerli Yasası hazırlama görevi üstlenecek Yerli Halklar Özel Komisyon'un (**Comisión Especial para los Pueblos Indígenas**, CEPI) teşkil edilmesi; Bağımsız Devletlerde Yerli ve Kabile Halklara İlişkin 169 No'lu ILO (International Labour Organization, Uluslararası Çalışma Örgütü) Sözleşmesinin (1989) onaylanması olarak

sıralanabilir (Correa ve Mella, 2010). Bu vaatlere karşılık sözleşmeyi imzalayan Mapuçe örgütleri, **Konsertasyon** hükümetini destekleyeceklerine dair söz vermiştir (Haughney, 2006).

1990 yılının Mart ayında Şili Cumhurbaşkanı Patricio Aylwin olmuştur (Osborne, 2002). Başkan Aylwin hükümeti Pinochet tarafından uygulanan neoliberal ekonomi modelini uygulamaya devam etmiş, diğer taraftan yeni yerli halk kanunu tasarısı hazırlamayı ve yerli halk örgütlerini sürece dâhil etmeyi kabul etmiştir (De la Maza, 2014).

1991 ile 1992 yılları arasında **Ad-Mapu**'dan ayrılan bir kısım Mapuçeler tarafından oluşturulan **Consejo de Todas las Tierras (Consejo)** gasp edilmiş olduğunu iddia ettikleri bir kısım toprakları ele geçirmeye, self determinasyon ve siyasi özerklik taleplerini dile getirdikleri çeşitli protestolar düzenlemeye başlamıştır. Toprak işgalleri kamuoyunda ve **Konsertasyon** hükümeti içerisinde endişelere neden olmuştur. Toprak işgallerinde dâhili olan topluluk üye ve liderleri tutuklanarak **Consejo** alenen kınanmıştır. Teklif edilen yerli halk yasası ise bu sırada kongrede beklemeye alınmıştır (Haughney, 2006). 1992 yılı itibariyle 144 Mapuçe toprak göstericisi hapse atılmıştır (Carruthers ve Rodriguez, 2009).

19,253 Sayılı Yerli Halk Yasası kongrede kabul edilerek 1993 yılında onaylanmıştır. Şili'deki yerli halk varlığını kabul eden bu yeni yasa, baskıcı Pinochet rejimi politikaları sonrasında önemli dönüm noktasını oluşturmuştur. Ancak orijinal taslak metin üzerinde yapılan değişiklikler yasanın etkisinin daha sınırlı kalmasına neden olmuştur (Haughney, 2006). Yerli halk kanunu hazırlanırken Şili'deki yerli halkın durumunu düzeltereği düşünülmüştür. Ancak yasalaşan kanuna, Mapuçeler ve diğer yerli halklar için anayasal tanınma ve 169 No'lu ILO Sözleşmesi'nin⁴ onayı gibi konular dâhil edilmemiştir (De la Maza, 2014). 19,253 Sayılı Yasa ile Temuko'da ayrıca özerk ve yerel organizasyon olan Ulusal Yerli Kalkınma Kurumu (**Corporación Nacional de Desarrollo Indígena-CONADI**) kurulmuştur. Bu kurumun amacı yerli halkın kalkınması için devlet eylemlerinin desteklenmesi, uygulanması ve koordinasyonunu sağlamak olmuştur. CONADI daha önce kurulan CEPI'nin yerine geçmiştir (Langer ve Muños, 2003). Şili'nin yerli halklarına ilk defa, özellikle çıkarlarını savunmak, endişelerini ve arazi adaletsizliklerini giderebilmek için tasarlanmış, devlet kurumuna temsilciler seçme yetkisi verilmiştir. Pek çok kişi bunu gecikmiş zafer olarak görmüş ve CONADI'yi kendilerine ait kurum olarak sahiplenmiştir (Carruthers ve Rodriguez, 2009).

Toprak kazanımları konusunda CONADI önemli ilerlemeler kaydetmiştir. 1994 ile 2001 yılları arasında 170,357.81 hektarlık arazi alınarak yerli ailelere ve topluluklara transfer edilmiştir. Bu transferlerden en büyük payı **Bío-Bío** ve **Arauko** bölgelerinde yaşayan Mapuçeler almıştır (Aylwin, 2002). Diğer taraftan, Haughney (2006), CONADI projelerinin, neoliberal ekonomideki küçük toprak sahiplerini etkileyecek büyük yapısal problemlerle çok az ilgilendiğini iddia etmiştir. Ayrıca, CONADI'ye ayrılan bütçenin bir kısmı uygulamada eğitim ve kültürel kalkınma amacı yerine başından beri sürekli rüşvet iddialarının olduğu arazi satın alımı için kullanılmıştır (Newbold, 2004).

Eduardo Frei Hükümeti (1994-2000) döneminde, 1994 yılında, 19,300 Sayılı Çevresel Yapı Yasası oluşturulmuştur. Bu yasaya bağlı olarak Ulusal Çevre Komisyonu (CONAMA), ve Bölgesel Çevre Komisyonu (COREMA) oluşturulmuştur (Carruthers ve Rodriguez, 2009). Buna rağmen 1990'larda Mapuçe arazileri çevreye önemli etkileri olarak ve üzerinde dikkatlice düşünülmesi gerekli ormancılık, hidroelektrik projeleri ve yol inşaatı alanında yapılan yatırımlardan önemli derecede etkilenmiştir. Örneğin, 2000 yılına kadar içerisinde meralar ve tarım arazilerinin de bulunduğu 1,5 milyon hektarlık Mapuçe arazisi, sanayi amaçlı dikilen çam ve okaliptüs ağaçlarıyla kaplanmıştır. Bu konuda sadece iki firma (**Mininco** ve **Arauco**) bir milyon hektardan fazla araziye egzotik ağaçlarla kaplatmıştır (Human Rights Watch, 2004). Yine bu dönem çevreyi, Mapuçe arazileri ve toplumunu etkileyecek hidroelektrik projeleri önemli tartışmalara ve eleştirilere neden olmuştur. Ralko (**Ralco**) barajı, tarihi bölgeleri ve köyleri su altında bırakarak tamamlanmıştır. Söz konusu baraj Mapuçelerin, devletle olan ilişkisine zarar vermiş, yeni oluşturulan CONAMA ve COREMA gibi devlet kurumlarına olan güveni zedelemiştir (Carruthers ve Rodriguez, 2009).

Özel sektör kaynaklı diğer bir çatışma **Arauko** bölgesinde meydana gelmiştir. Bir Mapuçe topluluk üyesine ait olduğu iddia edilen arazi, aradan geçen zaman, işgaller ve özelleştirmeler sonrasında bu dönem içerisinde Arauko Ormancılık (**Forestal Arauco**) isimli firmanın eline geçmiştir. Söz konusu Mapuçeler 1997 yılında yeni yasalar aracılığıyla atalarına ait topraklarını geri kurtarma sürecine girişmiş, Arauko Ormancılık ise mahkemeye başvurarak arazilerin devrini engellemiştir. Bunu üzerine Mapuçe aileler söz konusu arsaları işgal edip, şirketin faaliyetlerini engellemiştir. Bu kapsamda 1997 yılının Aralık ayında, protestocular şirkete ait üç kamyonu ateşe vermiştir. Bunun üzerine terörle mücadele yasası kapsamında 12 Mapuçe hapse atılmıştır (Carruthers ve

Rodriguez, 2009). Bu olaydan itibaren “yerli çatışması” (*indigenous conflict*) kavramı kullanılmaya başlanmış ve Mapuçeler geleneksel basın tarafından düşman ve şiddetin kaynağı olarak nitelendirilmiştir (Hudson ve Dussailant, 2018).

1999 yılının başlarında ise bu defa Mininko Ormancılık (*Forestal Mininco*) isimli şirketin işçileri ile bazı yerli grupları arasında şiddete varan çatışmalar yaşanmıştır. Mapuçe organizasyonları diğer taraftan, CONADI'nin topraklarını geri kazanmak için derhal harekete geçmemesi halinde daha fazla protesto ve arazi işgali yapılması konusunda tehditlerde bulunmuştur. Bu baskının üzerine CONADI, **Juan Loncoyán** ve **Traiguén** topluluklarındaki liderlerle 59 hektar büyüklüğündeki arazinin devri ile ilgili görüşmeler gerçekleştirmiştir (Carruthers ve Rodriguez, 2009).

Arazi devirleri, kundakçılık, polis şiddeti ve tutuklanmalar 2000 yılında da devam etmiştir. **Consejo** liderlerindeki bir grup, hükümeti bölgeyi askerileştirmekle suçlamıştır. Bu örgüt Temuko ve Santiago'da çok sayıda barikat kurarak protesto gösterisi düzenlemiştir. Bunun üzerine savcılar, yerli liderleri, askeri güçleri tehdit etmekle suçlamıştır. Bu olaylar yaşanırken CONADI kurul üyeleri, Mapuçelerin arazilerinin geri verilmesi, siyasi mahkûmların serbest bırakılması, anayasal tanınma ve 169 sayılı ILO sözleşmesinin onaylanması konularını görüşmeye açık olduğunu bildirmiştir. Ancak Başkan Frei bu konular hakkında görüşmeyi reddetmiştir (Carruthers ve Rodriguez, 2009).

Mapuçelerin toprak hakları ve hükümet düzeyinde temsil edilmeleri hususundaki taleplerinin yeterince karşılanmaması 1998 yılında yeni örgütün kurulmasına yol açmıştır. Arauko Malleko Çatışmasındaki Toplulukların Mapuçe Koordinatörü (*Coordinadora Mapuche de Comunidades en Conflicto Arauko Malleco-CAM*) adındaki bu örgüt, Şili'deki Mapuçeleri bir araya getirmeyi ve mapuçelerin atalarından kalan topraklarına yönelmiş devlet ve özel sektör merkezli tehditlere karşı gelmeyi amaçlamıştır (Morán Faúndes, 2012). CAM kuruluşundan bir yıl sonra “yasadışı birlik” olarak suçlanmıştır (Human Rights Watch, 2004).

Aylwin ve Eduardo Frei (1994-2000) hükümetinden sonra, 2000 yılında Şili Devlet Başkanlığı'na Ricardo Lagos Escobar (2000-2006) gelmiştir (Human Rights Watch, 2004). Başkan Lagos yerlilerin taleplerine karşı daha duyarlı olacağı konusunda vaatlerde bulunmuş, bunun üzerine göreve geldikten sonra CONADI'nin bütçesini artırmış, Inter-Amerikan Kalkınma Bankası'ndan kredi almış ve ivedi olarak yerli topluluklara 50,000 hektar arazi dağıtmıştır. Ayrıca, tarihi hataların telafisine ve anayasal tanınmaya yönelik tavsiyeler

geliştirmek üzere Tarihsel Gerçeklik ve Yeni Anlaşma Komisyonu'nu oluşturmuştur. Bunlara rağmen, Mapuçeler ile devlet arasındaki anlaşmazlıklar bu dönemde de devam etmiştir (Carruthers ve Rodriguez, 2009). Hükümetin sert karşılık vermesine yönelik arazi sahiplerinden gelen yoğun baskıyla birlikte Araukania bölgesindeki şiddet eylemlerinin artması Başkan Lagos'un TMK'yı önemli araç olarak kullanmaya başlamasına yol açmıştır (Human Rights Watch, 2004). Bu dönemin sonunda (2006) yüzlerce Mapuçe aktivisti hakkında işlem yapılmış ve birçoğu hapse konmuştur (Carruthers ve Rodriguez, 2009). Baskı kapsamında hapse atılan bazı eylemciler açlık grevlerine başlamıştır. Bunlar TMK'nın kullanımının sona erdirilmesi ve statülerinin siyasi mahkûmlar olarak tanınmasını talep etmiştir. İlk açlık grevi 2003 ve 2004 yıllarında gerçekleşmiş ancak çok fazla dikkat çekmemiştir (Haughney, 2012).

Bu dönemde Mapuçe liderleri Latin Amerika'nın başka yerli gruplarıyla da ittifaklar geliştirmeye başlamıştır. Bu kapsamda şili'nin yerli liderleri Yerli Örgütlerin And Ağı'nı (***Andean Network of Indigenous Organizations***) kurmak için bölgedeki akranlarıyla birlikte hareket etmiştir. 2006 yılının Temmuz ayında şili, Ekvador, Bolivya, Peru ve Kolombiya'dan temsilciler Kuzko'da (***Cusco-Peru***) bir araya gelmiştir. Burada yapılan görüşmeler neticesinde, yerli haklarını, siyasi katılımı, tanınmayı, çok ulusçuluğu, kolektif hakları ve toprak ve doğal kaynaklar üzerindeki yerel kontrolü geliştirmek adına yapılacak yasal, siyasi ve anayasal reformların teşviki için ***Kuzko Deklarasyonu*** imzalanmıştır (Carruthers ve Rodriguez, 2009).

Yerlilere yönelik siyasi reform vaatleriyle göreve gelen Başkan Michelle Bachelet (2006-2010), bu doğrultuda yerli örgütlerin ve devlet görevlilerinin katıldığı yerel ve ulusal toplantılar aracılığıyla ulusal tartişma başlatmıştır. Bu tartişmalar kapsamında Mapuçe Örgütleri Koordinasyon Komitesi (***Coordinadora de Organizaciones Mapuche-COM***) Mapuçelerin siyasi ve bölgesel haklarının garanti altına alınacağı yeni anayasa yazılması çağrısında bulunmuştur. Bachelet ise 2007 Nisan ayında yerlilere yönelik uygulanacak politikaların; katılım, haklar, kentsel yerliler, yerli kadınlar ve eğitim olmak üzere beř başlık altında olacağını ilan etmiştir. Ayrıca özel olarak; yerlilerin katılımıyla ilgili yeni kanunun oluşturulması, şili Ulusu'nun çok kültürlü yapısını kabul edecek anayasa değişikliği yapılması, 169 No'lu Sözleřmenin onaylanması, yerli halklar için deniz rezervleri oluşturulması, Rapa Nui'ler için Paskalya Adası'nda (***Easter Island***) ve ***Juan Fernández*** adasında özel bölgelerin teşkil edilmesi, yerli

örgütlerin belediye yönetiminde taban örgütler olarak tanınması, CONADI'de kadın biriminin kurulması, kentsel yerlilerin kültürel ve ekonomik gelişimi için Inter-Amerikan Kalkınma Bankası'ndan fon takibinin yapılması, yerlilere ait dillerin yerli nüfus yoğunluğu yüksek olduğu bölgelerde ilköğretime dâhil edilmesi ve ilköğretim ve ortaöğretim müfredatının parçası olarak etnik çeşitliliğe saygı duyulması teklifinde bulunmuştur (Haughney, 2012).

2007 yılında Bachelet yönetiminin, BM Yerli Halkların Hakları Deklerasyonu'nu⁵ onaylamak için oy kullanması ve 2008 yılında 169 Sayılı ILO Sözleşmesi'nin onaylanması yerli haklarına yönelik atılan önemli adımlardan biri olmuştur. Ancak ILO Sözleşmesi'nin kabulü; Mehuin'e yapılmakta olan atık boru hattının, Rivers bölgesindeki baraj projelerinin ve Yukarı **Bío-Bío** vadisinde üçüncü hidroelektrik projesinin yapımını durdurmamış, kereste şirketleri ile yaşanmakta olan arazi anlaşmazlıklarını ele almamıştır (Haughney, 2012).

Başkan Bachelet, TMK ve güvenlik yasalarının göstericilere karşı kullanılmasını yasaklayacağına dair sözler vermiş olmasına rağmen, Mapuçe Siyasi Tutsakların Arkadaşları ve Aileleri Örgütü'ne göre hükümet, hapisanedeki açlık grevleri ve insan hakları gruplarının sürekli baskısına rağmen, "ırkçılık ve devlet terörü" uygulamaya devam etmiştir (Carruthers ve Rodriguez, 2009). Bachelet'in göreve geldiği ilk aylarda, gerçekleştirilen açlık grevleri iletişim araçlarının da gelişmiş olmasıyla çok fazla dikkat çekmeye başlamış, açlık grevinde bulunanlar, ulusal ve uluslararası destek alabilmiştir. Buna rağmen Bachelet, mahkûmların siyasi tutuklu sayılma taleplerini reddetmiştir. Diğer taraftan Kongrede sol görüşlü temsilcilerin, katı tutuklama şartlarına ve Mapuçe protestocularına karşı TMK'nın uygulanmasına son verilmesi yönünde gösterdiği çabalar, Hıristiyan Demokratların ve sağ görüşlü temsilcilerin desteğini almadığından dolayı, başarısız olmuştur (Haughney, 2012).

2010 yılında Şili'de, Pinochet askeri rejiminden itibaren ilk defa sağcı hükümet göreve gelmiştir (Buckman, 2013). Başkan Piñera hükümeti yerli toplulukları küreselleşmiş neoliberal ekonomiye dâhil etme çabalarına ve kalkınmayı ulus ötesi şirketlerin çıkarlarına göre belirlemeye devam etmiştir. Ayrıca, bu dönemde büyük sanayi ve altyapı projeleri desteklenmiştir (Haughney, 2012).

Göreve geldikten bir buçuk yıl sonra Piñera hükümeti Latin Amerika tarihinin ilk büyük meydan okuması ve en büyük kitle hareketlerinden biri ile karşı karşıya kalmıştır. "Şili Baharı" olarak da adlandırılmış bu hareket kapsamında Mayıs 2011 tarihinden itibaren öğrenciler ve işçiler sokaklara çıkmıştır

(Larrabure ve Torchia, 2014). lke genelinde protestoların yoğun olduğu bu dönemde Mapuçeler de taleplerini dile getirmeye devam etmiştir. Bu kapsamda, 2011 yılı Eylül ayında Andean bölgesinde yaşıyan ve toprakları hidroelektrik projeleri tarafından tehdit edilen Mapuçe topluluklarından temsilciler, diğer aktivistlerle birlikte Valdivia'da yürüyüş gerçekleştirmiş ve 169 sayılı Sözleşmeye saygı duyulması gerektiğini talep etmiştir. Bu çerçeve, çevreye büyük zararları olduğunu iddia ettikleri kereste şirketi olan CELCO'nun (**Celulosa Arauco y Constitución**) bölgeden çıkarılması; Mapuçe örgütlerine saygı duyulması istenmiş, daha fazla tören alanı işgaline izin verilmeyeceği belirtilmiştir (Haughney, 2012).

Mapuçelerin temel talepleri arasında yer alan toprak konusu ve iadeleriyle ilgili olarak CONADI çalışmalarına devam etmiştir. 1994-2015 yılları arasında CONADI, tartışmalı bölgelerdeki Mapuçe topluluklarına toplam 225,835 hektarlık alan dağıtmıştır. Ayrıca 2017 yılının sonuna kadar, her birine ortalama 9.6 hektar alan düşmek üzere yaklaşık 25,000 Mapuçe ailesinin CONADI programlarından yararlandığı tahmin edilmektedir. Bu rakamlar ışığında, hükümet programlarının, şili nüfusunun yaklaşık %7,7'sini (1,329,450 kişi) temsil eden Mapuçe halkı üzerinde önemli etkisinin olduğu açıktır (Henrıquez, 2018). Dolayısıyla kendilerine uygulanan şiddet konusunda yeterli ilerleme sağlayamayan Mapuçeler toprak kazanımları konusunda daha şanslı olmuştur. Ancak toprak temelli problemler tamamen ortadan kalkmış değildir.

Toprak nedenli sorunlardan bir diğeri, **Arauco** kentinde ortaya çıkmıştır. 2016 yazında **Arauco**'da yer alan **Ranquilco** arazisinde, Mapuçe topluluklarından **Chodko** ile **Arauco** Ormancılık arasındaki anlaşmazlık yaşanmıştır. Devlet yetkilileri, CONADI şirket sorumluları ve **Chodko** Mapueleri arasında yapılan müzakereler sonucunda şirkete ait arazilerin bir kısmı kamulaştırılarak Mapuçelere iade kararı alınmıştır. Ancak söz konusu araziler için devlet tarafından verilmesi gereken **Título de Merced** verilmediğinden, Haziran 2018 tarihinde arazi devir prosedürü halen tamamlanamayarak süreç donmuştur (Henrıquez, 2018). Görüldüğü üzere devletin uyguladığı neoliberal politikalar sonucu ortaya çıkan özel sektör tarafı ile Mapuçeler arasında sıkıntılar yaşanmaya devam etmiştir. Aslında burada temel sorun kapitalist düzen veya uygulayıcısı ile olan uyumsuzluktan ziyade şirketlerin Mapuçelerin sıkı sıkıya bağlı oldukları ve kimliklerinin parçası olan doğaya verdikleri zararlardan kaynaklanmaktadır. Nitekim bu konu ile ilgili 2017 yılında yapılan araştırmada ekonomi alanında önde gelen Mapuçe liderleri ile görüşmeler yapılmıştır. Söz konusu Mapuçelerin %67'si, kapitalist değerlerin sorun

teşkil etmediği, asıl sorunun devletin, yerli halkların kendi bölgelerine ve doğal kaynaklarına olan haklarını reddetmesi ve kendi kaderlerini tayin etmesini kısıtlaması olduğunu belirtmiştir (Simon ve González-Parra, 2018).

Şili Devleti ile Mapuçe toplumu arasındaki çatışmayı diri tutan diğer nedenlerden bir diğeri ülkedeki Mapuçe algısıdır. Bu açıdan Mapuçeler ile ilgili algı ve medyanın bakış açısını göstermesi açısından bu dönemde yapılan başka araştırma ve sonuçları önem arz etmektedir. Araştırma kapsamında, Başkan Michelle Bachelet'in göreve başladığı tarih olan 11 Mart 2014 tarihinden 11 Mart 2016 tarihine kadar olan sürede içerisinde, ülkenin en çok okunan ikinci gazetesi olan *El Mercurio*'da Mapuçeler ile ilgili yayınlanmış haber sayısı ve konusu ele alınmıştır. Elde edilen sonuca göre, bahse konu gazetenin Mapuçe meselesinin yer aldığı 319 adet başlık açtığı tespit edilmiştir. Bu başlıklardan 198'i şiddet, suç ve terör konuları, 143'ü ise siyasi konular ile bağlantılı olmuştur (Hudson ve Dussillant, 2018). Görüldüğü üzere Mapuçeler ile ilgili yer alan başlıkların çoğu negatif algıya da neden olan konulardan oluşmuştur.

Algı ve baskı dışında ülkede Mapuçelere ve diğer yerli halklara karşı ayrımcılığın olduğu da iddia edilmiştir. Bu çerçevede, Şili Kültürlerarası ve Yerli Araştırma Merkezi'nin (CIIR) 2017 tarihli kültürlerarası ilişkilerin incelendiği araştırmanın ilk sonuçlarına göre, daha koyu tenli insanlar hem kişilerarası ilişkilerde hem de kamu kurumları tarafından sağlanan bazı hizmetlerde ayrımcılığa tabi tutulduğu iddia edilmektedir. Ayrıca aynı çalışmada hem 'yerli olmayan' hem de 'yerlilerin' verdiği cevaplar yerli halkın polis tarafından daha az saygı gördüğü fikrine katılma eğiliminde olmuştur. Diğer taraftan sonuçlara göre halkın bir kısmı (güneydeki yerli olmayan halkın yaklaşık %20'si) baskıcı uygulamaları gerekli veya hatta doğal olarak görmektedir (Postero, Risør ve Prieto, 2018). Buna göre yerlilere karşı ayrımcılık ve polis baskısının yanında devletin baskıcı güvenlik politikalarını destekleyenlerin sayısı azımsanmayacak seviyededir.

Son yıllarda görülen kitlesel protestolardan sonra Başkan Bachelet, eğitim, sağlık ve emeklilik sistemlerinde iyileştirmeler gerçekleştirmeye çalışmıştır. Ancak buna rağmen, çoğu insanın sosyal haklara erişimi tam olarak sağlanamamıştır. Öte yandan fakirlerin suça katılımları artmış ve güvenlik politikaları süreklilik arz etmiştir. Buna bağlı olarak özellikle şehirli yerli gruplar, kesişen yoksulluk, ayrımcılık ve polis gözetimi faktörlerine bağlı olarak daha savunmasız hale gelmiştir. Bunlarla birlikte Mapuçelere yönelik baskı da artmıştır. Eylül 2017'de Şili polisinin (*Carabineros de Chile*) istihbarat

birimleriyle gerçekleştirdiği operasyon (**Operación Huracán**) kapsamında aralarında CAM'ın sözcüsünün de (Héctor Llaitul) yer aldığı sekiz Mapuçe topluluğu üyesinin tutuklanmıştır. Bu olayın asıl önemli tarafı, Ocak 2018'de basınının yaptığı haberde ortaya çıkmıştır. Zira basın, topluluk üyelerinin tutuklanmasına neden olan suçlamaların sanıkların cep telefonlarına sonradan yerleştirilmiş metin mesajları gibi manipüle edilmiş kanıtlara dayandığı bilgisini paylaşmıştır (Postero, Risør ve Prieto, 2018).

Piñera, 2018'de başkanlığa tekrar seçilmiştir (Postero, Risør ve Prieto, 2018). Başkan Piñera polisi baskı unsuru olarak kullanmaya devam edeceğinin işaretlerini vermiştir. Bu kapsamda, 28 Haziran 2018 tarihinde, Şili polisinden (**Carabineros de Chile**) 80 kişinin katıldığı **Comando Jungla** adı altında özel terörle mücadele birliği kurmuştur. Bu birliğin amacı, Şili'nin güneyindeki, devletin terörist olarak kategorize ettiği yerli Mapuçe gruplarıyla mücadele etmek ve dağıtmak olmuştur. Bununla ilgili olarak medyaya açıklama yapan Piñera, teröre karşı yapılan mücadeleyi savaşa benzeterek, başarılı olabilmek için meşru tüm kaynakların yasaya uygun olarak kullanılacağını ve politika değişikliği yapılacağını ifade etmiştir. Bu açıklamanın yapıldığı aynı gün Mapuçe töreni kutlanmasına katılan Şili Devlet Başkanı, Mapuçe dilini ve geleneklerini korumanın önemi hakkında konuşmuş, kendi ifadesiyle fırsatlar, tarih ve anlamlarla dolu ve aynı zamanda, çok fakir olan Araukanía bölgesinde yeni aşamaya geçmek için kararlı olduğunu göstermiştir (Henríquez, 2018).

18 Ekim 2019 tarihinde Şili'de sokak eylemleri ortaya çıkmıştır. Başkent Santiago'da metroya zam yapılmasına karşı başlayan protestolar, ülkedeki eşitsizlikler, yüksek ücretli sağlık ve eğitim hizmetleri nedeniyle hızlı şekilde ülke geneline yayılmıştır. Olaylar kapsamında yaklaşık 1,000 soruşturma açılmış, yaklaşık 1,000 kadar soruşturmanın daha açılacağı belirtilmiştir. Şili'nin Ulusal İnsan Hakları Enstitüsü'ne göre olaylarda en az 24 kişi ölmüş, 2,381 kişiden fazlası yaralanmıştır. Bir süre sonra protestocuların temel beklentilerinden biri olan yeni anayasa yapılması konusunda muhalefet partileriyle görüşmeler yapılmış ve 15.11.2019 tarihine varılan mutabakat çerçevesinde anayasa için referandum oylamasının Nisan 2020 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir (BBC Haber, 2019). Ayrıca, bu protestolar kapsamında meydanlara toplanan büyük kitleler tarafından eşitsizliklere karşı ve direnişin sembolü olarak Mapuçe bayrağının da kullanılması dikkat çekicidir (Al Jazeera Haber, 2019).

c) Çatışma Bağlamı ve Çatışmanın TİİT Çerçevesinde Değerlendirilmesi

İspanyolların ulaşmasından önce Mapuçelerin yaşam alanlarının sınırları Şili'nin kuzeyinde bulunan Limarí Nehrinden, güneydeki Chiloé Adasına, batıda Pasifik Okyanusundan bugün Arjantin sınırları içerisindeki düzlüklere kadar olan bölgeye ulaşmıştır (Human Rights Watch, 2004). Yine İspanyollardan önce İnkaların etkisinde olan Mapuçeler, topluluk olarak özerkliklerini muhafaza etmekle beraber, İnkalardan tarımsal ve sulama tekniklerini öğrenmiştir. Bu dönemde avcılık ve balıkçılık Mapuçelerin temel ekonomik aktiviteleri arasında yer almıştır. Ayrıca ekonomik düzen genel olarak geçime dayalı olmuş, kaynakların (ağaçlar, denizler, göller ve nehirler) zengin olması bu dönemde kullanılan teknolojinin basitliğini telafi etmiştir (Bengoa, 2008). Doğal olarak Mapuçe toplumunun yaşadığı bölgeyle olan ilişkisi, bu topluluğun bölgenin kaynaklarından elde ettiği faydaya dayanmıştır.

Mapuçelerin ayırt edici özelliklerinden bir diğeri ise sahip oldukları topluluk yapısı olmuştur. Mapuçe toplulukları adı **lof** olarak geçen birimlerden oluşmuştur. Her bir **lof** geniş ailenin yaşadığı **ruka** adlı evde ikamet eden **lonko** tarafından yönetilmiştir (Aylwin, 2002). Topluluğun merkezinde tek kalıcı sosyal yapı olarak geniş ve karmaşık aile yapısı yer almıştır (Bengoa, 2008). Bunun yanında diğer topluluklarla olan etkileşim neticesinde Mapuçeler, kendi teşkilatlanmalarını da geliştirmiştir. Örneğin İnkaların kendilerini sömürgeleştirmeye çalıştığı dönemde gruplar arası iletişimi sağlamak üzere girift yapıda kuryelere dayanan iletişim şekli ve savaş zamanları için özel yönetim sistemi geliştirmiştir (Ramay, 2009). Bu dağınık görünen toplum yapısı, merkezi otoritelere ve işgal girişimlerine karşı direnç göstermede önemli rol oynamıştır.

Mapuçelerin günlük yaşamı ve sosyal düzeni bir çeşit yasa olan ve **Ulmenler** (yaşlı bilgeler) tarafından sözlü olarak aktarılan **Admapu** ile düzenlenmiştir. **Ulmenler** ayrıca, toplum hukukuna saygı duymuş, iç anlaşmazlıkları önlemiş ve gerektiğinde çözümler geliştirmiştir (Nesti, 2002). **Admapu** Mapuçeler için ayrı önem arz eden toprak ve toprağa ait doğal kaynaklar üzerindeki hakları da düzenlemiştir. Örneğin her aile nesilden nesle devam edecek şekilde arazisini ekip biçme hakkına sahip olmuştur. Dolayısıyla Mapuçeler için toprak nesilden nesle aktarılan hak olarak görülmüştür. **Admapu** ayrıca doğal kaynaklara saygı duyma prensibini de oluşturmuştur. Buna göre doğal kaynaklar yok edilmemeli, gelecek kuşaklar için muhafaza edilmelidir (Aylwin, 2002).

Mapuçeler öncelikle geçmişten itibaren kültürlerine, dinlerine, dillerine ve sosyal organizasyonlarına bağlı çok güçlü kimliğe sahip olmuştur. Bu toplum kendi kimliğinin yanında isimlerini aldıkları toprak ve doğal kaynaklara da oldukça saygı duymaktadır. Kendilerine ana dillerinde **toprağın halkı** olan Mapuçe ismi verilmesinde grldği gibi bu saygı kendisini ayrıca geçmişte oluşturdukları yasalarda da belli etmiştir. Saygı göstermekle birlikte ayrıca sahip oldukları topraklar yasalarda nesilden nesile aktarılan hak olarak değerlendirilmiştir. Dolayısıyla söz konusu çatışmanın ana konusu olan toprak konusu aynı zamanda Mapuçeler için kimliklerinin temel unsurlarından biri olarak değerlendirilebilir.

atışmanın tarihsel analizi kapsamında çatışmaya neden olan iki tarafa ait ihtiyaçlar tespit edilmiştir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi neticesinde şili Devleti'nin temel ihtiyaı güvenlik olurken Mapuçe toplumunun kimlik ve adalet ihtiyaı olduğu anlaşılmaktadır. Mapuçelerin söz konusu temel ihtiyaçlarını; toprak, tanınma, katılım, adil yargılanma, sosyal ve kültürel kimlik ile eşitlik ihtiyaı başlıkları altında sıralamak mümkündür.

İhtiyaç başlıkları kapsamında ilk olarak diğer ihtiyaç konularıyla da ilişkili olan Mapuçelerin toprak talepleri gelmektedir. Toprak probleminin kökeni 1833 Anayasası ile Mapuçe topraklarının da içinde bulunduğu ülke sınırlarının belirlemesine kadar gitmektedir. Bu dönemde Mapuçeler ülkenin güneyinde yaklaşık 5,000,000 hektarlık araziden oluşan bölgede özerk statüde yaşamaktadır. Ancak, Araukania topraklarına yönelik 1883 yılında sonlanan askeri hareket neticesinde 1929 yılına kadar sürecek yeniden yerleştirme süreciyle Mapuçeler yaklaşık 500,000 hektarlık alandan oluşan yaklaşık 3,000 adet redüksiyona yerleştirilmiştir. Ardından, 1962–1973 yılları arasında gerçekleşen tarım reformları kapsamında yaklaşık 150,000 hektarlık arazi Mapuçelere iade edilse de Pinochet döneminde bu arazilerin büyük kısmı (yaklaşık %90) geri alınmıştır. Demokrasiye geçiş döneminden sonra, 1994 yılından itibaren, 2016 yılına kadar yaklaşık 210,000 hektarlık arazi daha Mapuçelere transfer edilmiştir (Jaimovich, 2018). Ancak toprak alanında yaşanan nispi iyileşmenin karşısında bölgenin yeni yerleşimcilere açılması, arazilerin ufak parsellere bölünmesi, bireyselleştirilmesi ve özel şirketlere açılması gibi etkenlerle toprak kayıpları devam etmiştir. Bununla birlikte, mevcut Mapuçe topluluk arazilerinin etrafında gerçekleşen sanayi faaliyetleri ekolojik bozulmaya ve yüzlerce ailenin zorla yer değiştirmesine de neden olmuştur. Tüm bu etkenler Mapuçelerin doğayla özdeşleşmiş kimlikleri başta olmak üzere ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamlarını

tehdit altına almıştır. Dolayısıyla Mapuçeler kimliklerinin doğal parçası olarak gördükleri arazilere ve doğal yaşam alanlarının muhafaza edilmesine ihtiyaç duymaktadır.

Tanınma ve katılım ihtiyacıyla ilgili olarak, Şili'deki yerli halklar halen Şili anayasasında tanınmamakta ve kendilerini hükümet seviyesinde temsil edecek kuruluşa sahip değildir. Anayasal tanınmanın sağlanması esasen temsil edilme, sosyal ve kültürel kimlik ile eşitlik ihtiyacı başlıkları altında belirtilen ihtiyaçların karşılanabilmesi açısından da önem arz etmektedir. Bunun dışında ülkede yerlilerin temsil edildiği Hükümete bağlı tek organ olarak 19,253 No'lu Kanunla teşkil edilmiş CONADI isimli kuruluş bulunmaktadır. CONADI toprak kazanımları konusunda önemli mesafeler almasına rağmen yerlilerin haklarını korumakta tatmin edici seviyeye ulaşmamıştır. Öte yandan yerlilerin haklarını ele alan ve yerlilere yasal tanınma sağlayan 19,253 nolu Yerli Halk Yasası yürürlüğe girdiği 1993 yılından itibaren etkisiz belge haline gelmiş durumdadır. Dolayısıyla Mapuçelerin anayasal tanınma ve devlet kurumlarında yeterli şekilde temsil edilebilme ihtiyaçları bulunmaktadır.

Mapuçelerin temel ihtiyaçlarından bir diğeri, adil yargılanma ihtiyacıdır. Şili'de rejime ve reforma muhalefet edenler baskılara uğramakta, bu kapsamda devletin elinde bulunan en güçlü araçların başında 1984 yılında oluşturulan TMK gelmektedir. Bu yasa standart ceza yasalarından daha ağır yaptırımlar içermekte ve Mapuçe meselesinin uluslararası arenaya taşınmasına da neden olmaktadır. Çok sayıda uluslararası örgüt Mapuçelere karşı TMK kullanımı eleştirmiştir. İnsan Hakları İzleme Örgütü,

“Şili'nin Mapuçeler tarafından arazi çatışmaları bağlamında işlenen suçlara yönelik terörle mücadele yasasını kullanması, [...], uygun olmamakla birlikte Mapuçe halkına karşı olan mevcut önyargıları güçlendirdiğini”

belirtmiştir (Human Rights Watch, 2004, p. 4; Öğretir ve Özçelik, 2008; 2017). TMK'ya yönelik eleştiriler halen devam etmekte olup TMK Mapuçelerin adil yargılanma ihtiyacı karşısında en önemli engel olarak durmaktadır.

Mapuçe toplumu ile kuruluşundan itibaren Şili Devleti arasındaki ilişki genel olarak Mapuçelerin Şili Devleti'ne sürekli olarak asimile edilmesi girişimlerinden oluşmuştur (Contesse, 2006). Bu kapsamda arazilerini kaybeden Mapuçe toplumunun bir diğer endişesi kendi öz ve kadim kimliklerinin **Şilileştirilme** süreci içerisinde erimesine yol açan Şili toplumuna entegrasyon süreci olmuştur. Entegrasyon süreci Mapuçe toplumu içindeki bağlılığın azalmasına, kültürel ve sosyal hayatlarının bozulmasına neden olmuştur. Bu çerçevede

Mapuçelerin kültürel ve sosyal kimliklerini muhafaza etmeye dönük ihtiyaçları mevcuttur.

Özellikle *El Mercurio*'nun bazı yayınları başta olmak üzere şili niversitesi ve hükümet tarafından ortaya konulan tarihsel ve edebi metinler aracılığıyla uzun süre yapılan propagandaların etkisiyle şili'de Mapuçelere karşı n yargılar oluşmuştur. Nitekim son dönemde yapılan bazı araştırmalar, Mapuçelere yönelik negatif algıya sebep olan haberlerin ve yerlilere yönelik ayrımcılık algısının devam ettiğini ortaya koymuştur. Bu bağlamda, şili toplumuna entegre olmaya çalışırken etnik yapılarından dolayı dışlanan Mapuçelerin devletin eşit ve değerli bireyleri olarak görülmeye ihtiyaı bulunmaktadır.

Mapuçelerin tüm bu ihtiyaçlarının karşısında şili Devleti güvenlik ihtiyaına göre hareket etmiştir. Bağımsızlık sonrası yeni devletin güvenliğini ve buna bağlı olarak ülke içerisindeki birliğini tesis etme ihtiyaı şili Devleti'nin ana gündeminden biri olmuştur. Bu ihtiyaı gidermek isteyen yeni devlet, bağımsızlık beyanında Mapuçe toplumu dâhil hiçbir yerli topluma yer vermemiştir. 1833 Anayasası ile bu konudaki hedefini hayata geçiren şili Devleti, 1868 yılına gelindiğinde ise ulusal birliğe yönelik ihtiyaını karşılamak adına askeri kuvvetlerini sahaya indirmiş, 1 Ocak 1883 tarihinde Araukania'nın işgali ile ülkede birliğin sağlanması adına önemli adımı atmıştır. Esasen bu tarih itibariyle ülke içinde özerk şekilde yaşayan ve güvenlik tehdidi olarak görülen toplumun kontrol altına alınmasıyla güvenlik ihtiyaı tamamen karşılanmış durumdadır. Nitekim 1883 yılından beri redksiyonlarda yaşayan Mapuelerden ulusal güvenliği tehdit eden tepki gelmemiştir. Mapuçeler yalnızca ya toprak reformlarının etkisiyle ya da hayatlarını olumsuz etkileyen bölgede yürütülen ekonomik faaliyetlere tepki olarak, bazı arazi işgalleri gerçekleştirmiştir. Temel ihtiyaçları tehdit altında olan ve bu nedenle bazı adli olaylara karışan Mapuçelere karşı şili Devleti'nin tepkisi genel olarak sert olmuştur. Güvenlik ihtiyaı karşılanmış olan şili Devleti güvenlik tehdidi olarak görmeye devam ettiği Mapuçelere yönelik polis kontrolü ve baskıya dayalı stratejiler geliştirmeye devam etmiştir.

Sonuç

12 şubat 1818 tarihinde şili'nin bağımsızlığını kalıcı olarak ilan etmesinden sonra şili Devleti ile Mapuçe toplumu arasındaki ilişkiler gergin şekilde başlamıştır. Etkileşimin başladığı ilk dönemden itibaren Mapuçeler kendilerini tehdit altında hissederken şili Devleti kendi birliğini sağlamaya çalışmış, buna bağlı olarak taraflar arasında çatışma durumu

ortaya çıkmıştır. Konusu, kapsamı ve şiddeti zamanla değişkenlik gösterse de ülkedeki çatışma durumu bugüne kadar mevcudiyetini korumuştur. Bu çalışma kapsamında Şili Devleti ile Mapuçe toplumu arasındaki ilişkiler ve buna bağlı ortaya çıkan çatışma durumu, Şili'nin bağımsızlık öncesi tarihinden itibaren ele alınarak John Burton'un TİİT'ye göre incelenmiştir.

Sonuç olarak, çalışma kapsamında elde edilen veriler ışığında Şili'deki Mapuçe çatışmasının yeterince karşılanmayan temel ihtiyaçlar kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. TİİT'ne göre, ihtiyaç temelli çatışmalar ancak asıl nedenler ortadan kaldırıldığında yani söz konusu ihtiyaçların tatmin edilmesi durumunda çözülebilmektedir. Bu temel ihtiyaçlar, uyuşmayan hedefler olmadıkları aksine fazla miktarda bulunan çoğunlukla maddi olmayan değerler oldukları için gerçekleştirilecek yapısal reformlarla kolaylıkla karşılanabilecek durumdadır. Bu nedenle yukarıda anlatılan ihtiyaçlara bağlı olarak Şili'de Mapuçe çatışmasının sona ermesi için şu adımlar önerilmektedir:

1. Mapuçelere, üzerinde sosyal ve kültürel hayatlarını sürdürebilecekleri yeterli arazinin sağlanması ve arazilerinin çevresel etkilerden muhafaza edilmesi,
2. Mapuçelere ülkedeki diğer yerli halklarla birlikte Anayasal tanınmanın sağlanması ve bununla birlikte kendilerine devlet kurumlarında yeterli temsil imkânı sağlayacak yeni yerli yasası oluşturulması veya mevcut yasanın etkinleştirilmesi,
3. TMK'nın iptal edilmesi ve uluslararası hukuk ve demokratik ilkelere uygun ceza yargılamaların sağlanması,
4. Mapuçelerin sahip olduğu kültürel ve sosyal yaşamları Şili'nin kültürel zenginliği kabul edilerek, yerlilerin topluma entegrasyon konusunda zorlanmaması,
5. Medya ve devlet kurumlarınca ayrımcılığa neden olan yayınların engellenmesi, Mapuçelere yönelik oluşturulan negatif algının düzelmesi adına Mapuçelerle ilgili gerçeklerin paylaşıldığı yayınların teşvik edilmesi, önem arz etmektedir.

Karşılıklı temel ihtiyaçların tatmin edilmesiyle taraflar arası ilişki, bir tarafın kazancı diğerinin kaybına neden olacak sıfır toplamı olmanın aksine tüm tarafların kazanç sağlayacağı duruma sokulmuş olacaktır. Burada sorumluluğun büyük kısmı hali hazırda ihtiyacı karşılanmış gözükken Şili Devleti'nde bulunmaktadır. Bu nedenle hükümet, mevcut ve gelecekte şiddetlenme ihtimali yüksek olan güncel çatışmaları bertaraf etmek için sadece Mapuçelerin değil tüm toplumun temel ihtiyaçlarını dikkate almalı ve bu alanlarda gerekli yapısal reformları hayata geçirmelidir.

Kaynakça

- Al Jazeera Haber. (2019). Chile protests: New symbol calls attention to indigenous. Erişim: <https://www.aljazeera.com/news/2019/11/chile-protests-symbol-calls-attention-indigenous-191121124934191.html>
- Aylwin, J. (2002). Tierra y territorio Mapuche: un anàlisis desde una mirada històrico jurìdica, in territorialidad Mapuche en el siglo XX, by Morales Roberto. Temuco: Instituto de Estudios Indìgenas, UFRO.
- Azócar, G., Sanhueza, R., Aguayo, M., Romero, H. ve Muñoz, M. D. (2005). Conflicts for control of Mapuche-Pehuenche land and natural resources in the Bìobìo highlands, Chile. *Journal of Latin American Geography*, 4(2), 57-76.
- BBC Haber. (2019). Chile protests. Erişim: https://www.bbc.com/news/world-latin-america-50459961?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/topics/cvenzmgyg45t/chile&link_location=live-reporting-story
- Bengoa, J. (2008). Historia del pueblo Mapuche. Santiago de Chile: LOM Ediciones.
- Buckman, R. T. (2013). The world today series, 2013. Latin America. Lanham: Rowman & Littlefield Publishing Group, Inc.
- Burton, J. W. (1979). Deviance, terrorism and war: the process of resolving unsolved social and political problems. Oxford: Martin Robertson.
- Burton, J. W. (1991). Conflict resolution as a political system. V. Volkan et al. (Ed.). *The Psychodynamics of International Relationships: Volume II: Unofficial Diplomacy at Work*. Lexington, MA: Lexington Books.
- Burton, J. W. (1996). *Conflict resolution: its language and processes*. Lanham, MD: Scarecrow Press.
- Burton, J. W. (1997). *Violence explained: the sources of conflict, violence and system crime and their prevention*. Manchester: Manchester University Press.
- Carruthers, D. ve Rodriguez, P. (2009). Mapuche protest, environmental conflict and social movement linkage in Chile. *Third World Quarterly*, 30(4), 743-760. doi:10.1080/01436590902867193

- Carter, D. (2010). Chile's other history: Allende, Pinochet, and redemocratisation in Mapuche perspective. *Studies in Ethnicity and Nationalism*, 10(1), 59-75.
- Charters, C. ve Stavenhagen, R. (2009). The U.N. Declaration on the Rights of Indigenous Peoples: How it came to be and what it heralds. Introduction to the book "making the declaration work: The United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples". IWGIA tarafından yayınlanmıştır. Erişim: https://www.iwgia.org/images/publications/making_the_declaration_work.pdf
- Contesse, J. (2006). The rebel democracy: A look into the relationship between the Mapuche people and the Chilean state. *Chicano Latino Law Review*, 26(1), 131-154.
- Correa, M. ve Mella, E. (2010). Las razones del Illkun/enojo. Memoria, despojo y criminalización en el territorio Mapuche del Malleco. Santiago de Chile: LOM Ediciones.
- Crow, J. (2013). *The Mapuche in Modern Chile: a cultural history*. Gainesville: University Press of Florida.
- De la Maza, F. (2014). Between conflict and recognition: the construction of Chilean indigenous policy in the Araucanía region. *Critique of Anthropology*, 34(3), 346-366.
- De Varennes, F. (2003). Peace accords and ethnic conflicts: a comparative analysis of content and approaches. J. Darby ve R. Mac Ginty (Ed.). *Contemporary peacemaking: Conflict, violence and peace processes*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire, New York: Palgrave Macmillan.
- Fielding, G. (2018). Indigenous-state relations and conflict: Hegemony, agency and the Mapuche 'problem' in neoliberal Chile. Unpublished Master Thesis. Leiden University, Leiden.
- Galtung, J. (2004). *Transcend and Transform: An introduction to conflict work*. London: Pluto Press.
- Haughney, D. (2006). *Neoliberal economics, democratic transition and Mapuche demands for rights in Chile*. Florida: University Press of Florida.

- Haughney, D. (2012) Defending territory, demanding participation: Mapuche struggles in Chile. *Latin American Perspectives*, Issue 185, 39(4), 201-217.
- Henrquez, N. S. (2018). Mapuche political dissent in the context of neoliberal governance: The recuperation of ancestral land as a process of indigenous emancipation in Arauco Province, Chile. Unpublished Doctoral Dissertation. Wageningen University, Wageningen.
- Hillman, R. S. (2005). *Understanding contemporary Latin America* (3. Edition). Colorado: Lynne Rienner Publishers, Inc.
- Hudson, E. ve Dussillant, F. (2018). The conflict between the state of Chile and the Mapuche people in the national and regional Chilean press (2014-2016). *Communication & Society*, 31(4), 243-255.
- Human Rights Watch. (2004). *Undue process: Terrorism trials, military courts, and the Mapuche in southern Chile*, 16(5). Erişim: <https://www.hrw.org/report/2004/10/27/undue-process/terrorism-trials-military-courts-and-mapuche-southern-chile>
- ILO No. 169. (1989). C169, *Indigenous and Tribal Peoples Convention*. Geneva: International Labour Organization (ILO). Erişim: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:
- INE. (2019). *Población total de Chile*. Erişim: <https://www.ine.cl/>
- INE Raporu. (2018). *Reporte de Instituto Nacional de Estadísticas (INE). Radiografía de género: pueblos originarios en Chile 2017, Diciembre 2018. Unidad de Estudios y Estadísticas de Género*. Erişim: <https://historico-amu.ine.cl/genero/files/estadisticas/pdf/documentos/radiografia-de-genero-pueblos-originarios-chile2017.pdf>
- Jaimovich, D. (2018). *The Mapuche lands throughout history. Mapuche Data Project (MPD) – Documento de Trabajo 4001*. Universidad de Talca.
- Langer, E. D., ve Muños E. (2003). *Contemporary indigenous movements in Latin America*. Wilmington: Scholarly Resources Inc.

- Larrabure, M. ve Torchia, C. (2014). The 2011 Chilean student movement and the struggle for a new left. *Latin American Perspectives*, 42(5), 248-268.
- Lynch, J. (2009). *San Martín: Argentine soldier American hero*. Cornwall: Yale University Press.
- Morán Faúndes, J. M. (2012). La ley antiterrorista y la protesta social Mapuche: una mirada desde la gubernamentalidad y la soberanía. *Espacio Ameríndio, Porto Alegre*, 6(1), 48-68.
- Morton, B. (2004). In defence of Rakgo Mapu: Building a case for Mapuche self-determination. Erişim: <http://www.mapuche.info/mapuint/elaneno40200.html>
- Nesti, L. (2002). The Mapuche-Pehuenche and the Ralco Dam on the Bío-Bío River: The challenge of protecting indigenous land rights. *International Journal of Minority and Group Rights*, 9(1), 1-40.
- Newbold, J. (2004). Balancing economic considerations and the rights of indigenous people, the Mapuche people of Chile. *Sustainable Development, Wiley InterScience*, 12, 175-182.
- Osborne, R. L. (2002). *A historical study of Chilean culture: A nation of familial society transformed by the imposition of capitalism within the confines of dictatorship*. Unpublished Master Thesis. California State University Dominguez Hills, Carson, CA.
- Öğretir-Özçelik, A. D. (2017a). Aggression theories revisited: Lorenz's instinctivism, Wilson's socio-biology, and Skinner's behavioral theories. *Journal of Asian Scientific Research*, 7(2), 38-45.
- Öğretir-Özçelik, A. D. (2017b). Explanation and understanding of human aggression: Freudian psychoanalytical analysis, Fromm's neo-Freudian perspectives, and Bandura's social learning theory. *International Journal of Social Science and Economic Research*, 2(1), 2151-2164.
- Öğretir, D. A. ve Özçelik, S. (2008). The Study of ethnocentrism, stereotype, and prejudice: Psycho-analytical and psycho-dynamic theories. *Journal of Qafqaz University*, 24, 236-244.
- Öğretir, D. A. ve Özçelik, S. (2017). İslami barış paradigması ve İslami barış eğitimi. *Yeni Türkiye, İslam Dünyası Özel Sayısı I*, 95, 171-185.

- Özçelik, S. (2005). From terrorism to nonviolence and Islamic peace paradigm: Jihad, just war, peace and Islamic nonviolence. *Peace and Conflict Studies Journal*, 12(2), 88-108.
- Özçelik, S. (2006). Theories, practices, and research in conflict resolution and low-intensity conflicts: The Kurdish conflict in Turkey. *Journal of Conflict Studies*, 26(2), 133-153.
- Özçelik, S. (2014). Kurdish Conflict in Turkey: A psychological conflict analysis. J. M. Ramirez, C. Morrison ve A. J. Kendall (Ed.), *Conflict, violence, terrorism, and their prevention*. Tyne, UK: Cambridge Scholars Publishing, 2-16.
- Özçelik, S. (2015). Çatışma bilimleri ve çatışma haritalaması çerçevesinde Balkanlar. *Yeni Türkiye Özel Sayı-V*, 70, 5966-5983.
- Özçelik, S. (2016). Latin Amerika ve Ortadoğu: Benzerlikler ve farklılıklar. *Yeni Türkiye: Ortadoğu Özel Sayısı-I*, 82, 306-315.
- Özçelik, S. (2018a). Latin Amerika Çatışmaları ve analizleri. İ. Ermağan (Ed.), *Dünya siyasetinde Latin Amerika-2*. Ankara: Nobel Yayınevi, 271-295.
- Özçelik, S. (2018b). II. Soğuk Savaş ve Kırım'daki jeopolitik gambit: Rusya'nın stratejik derinliği bağlamında Kırım'ın işgali ve Kırım Tatarları. O. Orhan (Ed.). *Karadeniz ve Kafkaslar: Riskler ve fırsatlar: Ekonomi, enerji ve güvenlik*. İstanbul: TASAM Yayınları, 57-77.
- Özçelik, S. (2019). The role of the United Nations in conflict and peace in Latin America. M. H. Özev ve A. Erdoğan (Ed.). *The United Nations and its conflict resolution role*. İstanbul: İstanbul University Press, 213-233.
- Özçelik, S. (2020a). Uluslararası çatışma analizi ve çözümü. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Özçelik, S. (2020b). The Analysis of the Crimean Tatars since 2014 Crimean hybrid conflict. *Centre for European Studies Working Papers*, 12(1), 42-64.
- Özçelik, S. (2020c). The Russian occupation of Crimea in 2014: The second sürgün (the Soviet genocide) of the Crimean Tatars. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 29-44.

- Postero, N., Risør, H. ve Prieto, M. (2018). Introduction: The politics of identity in neoliberal Chile. *Latin American and Caribbean Ethnic Studies*, 13(3), 203-213.
- Ramay, A. B. (2009). *Mapuche citizenship: Entangled histories in post-independence Chile*. Unpublished Doctoral Dissertation. University of California, Los Angeles.
- Richards, P. (2010). Of Indians and terrorists: How the state and local elites construct the Mapuche in neoliberal multicultural Chile. *Journal of Latin American Studies*, 42(1), 59-90.
- Simon, J. W. ve González-Parra, C. (2018). National development and indigenous rights in Latin America: Analysis of the tensions produced with the Chilean State by the Mapuche demand for self-determination. *Review of Asian and Pacific Studies*, 43, 177-195.
- TMK. (18.314 Sayılı Kanun). (1984). Determina conductas terroristas y fija su penalidad. Erişim: <https://www.leychile.cl/Navegar?idNorma=29731>
- Tvedt, T. ve Jakobsson, E. (Ed.). (2006). *A history of water: Volume I: Water control and river biographies*. London – New York: I.B. Tauris.

Extended Abstract

After Chile declared its independence permanently on February 12, 1818, the relations between the Chilean State and the Mapuche community began to be tense. Since the first interaction between two conflicting parties, the Mapuches have felt threatened, and the Chilean State has tried to establish its own unity. Because of these opposite, conflicting issues, a conflict situation has arisen between the parties. Although its subject, scope and severity have changed over time, the conflict situation in the country has remained in existence until today. Within the scope of this study, the relations between the Chilean State and the Mapuche society have been examined according to John Burton's Theory of Basic Human Needs (BHNs). In this framework, when the needs of the two parties, especially identity, recognition and security, have not been satisfied, deep-rooted and protracted conflicts have emerged between two conflicting parties. As a result of the evaluation of the data obtained, it was understood that the basic need of the State of Chile is security and the Mapuche society's basic needs are identity, recognition and justice. These basic needs of the

Mapuche are; land, recognition, participation, fair trial, social and cultural identity, and the need for equality.

When we have considered the need for recognition and participation, indigenous peoples in Chile still are not recognized in the Chilean constitution and they do not have an agency to represent them at the government level. For the Mapuche people, it is important to ensure constitutional recognition in terms of meeting their needs specified under the headings of representation, social and cultural identity and equality needs. Apart from this, there is an organization called CONADI, which was formed by Law No. 19,253 as the only body affiliated to the Government in which the locals are represented in the country and operating similarly to the development agencies in our country. Although CONADI has made significant progress in land acquisition, it has not reached a satisfactory level in protecting the rights of the natives. On the other hand, the Indigenous Peoples Law No. 19,253, which deals with the rights of indigenous people and provides legal recognition to the indigenous people, had become an ineffective document since 1993 when it came into force. Therefore, Mapuche's constitutional needs of recognition and adequate representation in state institutions were not satisfied. Another of the basic needs of the Mapuche is the need for a fair trial. In Chile, the opposition of the regime and the call for reform are subjected to pressure. In this context, the most powerful tool in the hands of the state is the Fight Against Terrorism Law (FATL), which was approved in 1984. This law includes more severe sanctions than standard penal laws and causes the Mapuche issue to be carried to the international arena. Numerous international organizations have criticized the use of the FATL against the Mapuche. The Human Rights Watch (2004) noted that

Chile's use of anti-terrorism law to address crimes committed by Mapuche in the context of land conflicts [...], while inappropriate, reinforces existing prejudices against the Mapuche people.

Criticisms against the FATL have still continued, and it has had the most important obstacle to the Mapuche's need for a fair trial. The relationship between the Mapuche community and the Chilean State since its establishment has generally consisted of attempts to assimilate the Mapuche people into the State of Chile. Another concern of the Mapuche community, which lost their lands in this context, was the process of integration into Chilean society. The assimilation policy has led to the dissolution of Mapuche's own culture and ancient identities within the process of "Chileification". The forced integration

process has led to a decrease in loyalty within the Mapuche community and to the deterioration of their cultural and social life. In this context, Mapuche has a need to preserve their cultural and social identities.

Prejudices against the Mapuche have emerged in Chile with the effect of propaganda made for a long time, especially through some publications of *El Mercurio* and historical and literary texts put forward by the University of Chile and the government. As a matter of fact, some recent studies have revealed that the news that causes negative perception towards Mapuches and the perception of discrimination against locals continue. In this context, the Mapuches, who were excluded due to their ethnicity while trying to integrate into Chilean society, need to be seen as equal and valuable individuals of the state. In the face of all these needs of the Mapuche, the Chilean State has acted according to the need for security. After independence, the need to establish the security of the new state and accordingly its unity within the country has been one of the main agendas of the State of Chile. The new state, which wanted to meet this need, did not include any indigenous community, including the Mapuche community, in its declaration of independence. The Mapuche have only made some land occupations, either as a result of the land reforms or in response to the economic activities carried out in the region, which negatively affected their lives. The response of the State of Chile to the Mapuches, whose basic needs were threatened and therefore involved in some judicial proceedings, was generally harsh. The State of Chile, whose security needs had been met, continued to develop strategies based on police control and repression against the Mapuche, whom it still saw as a security threat.

In conclusion, we have determined in the light of the data obtained within the scope of the study that the Mapuche conflict in Chile is due to the existence of unsatisfied of the basic needs. According to the Theory of BHNs, need-based conflicts can only be resolved when the root causes are eliminated, that is, when the BHNs are satisfied. Since these basic needs are not incompatible targets, but rather intangible values in excess, they can be easily met with structural reforms. Therefore, in order to end the Mapuche conflict in Chile, depending on the needs described above following steps must be taken:

1. Providing the Mapuches with sufficient land on which they can sustain their social and cultural lives and protecting their lands from environmental impacts.
2. Providing the Mapuches with constitutional recognition together with other indigenous peoples in the country, and

creating a new indigenous law or activating the existing law, which will provide them with adequate representation in state institutions.

3. The annulment of the FATL and the provision of criminal trials in accordance with international law and democratic principles.
4. The cultural and social life of the Mapuches is accepted as Chile's cultural richness, and the locals are not forced to integrate into the society.
5. Discrimination is caused by the media and state institutions. It is important to encourage publications in which facts about Mapuches are shared and prevent publications that have jeopardized satisfying mutual basic needs.

---

¹ Bu alışma Sedat Taşkıran'ın "Temel İnsan İhtiyaçları Teorisi erevesinde Şili'de Mapuçe atışması" başlıklı yüksek lisans tezinin bir kısmından üretilmiştir.

² Bu anayasa 19. yüzyıl Güney Amerika'sının en uzun yürürlükte kalan anayasasıdır (Ramay, 2009).

³ **Konsertasyon** (**Concertación de los Partidos por la Democracia**) on dört partinin koalisyonundan oluşmuştur. Bu partiler arasında en baskınları Hristiyan Demokratik Parti, Sosyalist Parti, Demokrasi İçin Parti, Radikal Parti olmuştur (Haughney, 2006).

⁴ 169 No'lu ILO Sözleşmesi yerli halkların haklarıyla ilgili olup sözleşmede yer alan hükümlerin Şili'nin i hukukuna dâhil edilmesi beklenmiştir. Bahse konu sözleşmenin 14. maddesi yerli kültürdeki toprağın önemini ve devletin bunu korumakla yükümlü olduğunu kabul etmektedir (ILO No.169, 1989).

⁵ Birleşmiş Milletler Yerli Halkların Hakları Deklarasyonu her ne kadar bağlayıcı olmasa da yerli haklar konusunda en eksiksiz ve en gelişmiş uluslararası araçtır. BM Genel Kurulu tarafından 2007 yılında kabul edilerek uluslararası insan hakları yapısına dâhil edilmiştir. Yerli halklar bu aracın müzakeresinde ilk defa merkezi bir rol oynamıştır (Charters ve Stavenhagen, 2009).

ISSN: 2687-220X

NOVUS ORBIS

Journal of Politics and International Relations
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi

Araştırma Makaleleri
Research Articles

Güç Dengelerindeki Değişimin Uluslararası Sistem Üzerindeki Dönüştürücü Etkisi: ABD ve Çin Rekabeti Üzerine Bir Analiz

The Transforming Effect of Change in the Balance of Power on the International System: An Analysis on the US-China Competition

*Seda Gözde Tokath
&
Sinem Kocamaz*

India and Iran Relations under the Shadow of Global Politics: A Brief Historical Overview

Küresel Siyasetin Gölgesinde Hindistan ve İran İlişkileri: Kısa Tarihsel Bir Bakış

Mukhtar Ahmad Bhat

Temel İnsan İhtiyaçları Teorisi ve Şili'deki Mapuçe Çatışması

The Mapuche Conflict in Chile within the Framework of Basic Human Needs Theory

*Sedat Taşkiran
&
Sezai Özçelik*

Hindistan'da Hindutva Söylemi'nin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Emergence and Evolution of the Hindutva Discourse in India

Mehmet Erkan Kulhoğlu